

1896/2479

Kandle hääled.

—•••—
Selistanud

M. Kampmann.

—•••—
Wiljandis,

Trükitud A. Peeri trükitojas

1896

E 1302

Kandle hääled.

Helistanud

Торжественно издано — в Санкт-Петербурге — 20. Января 1896 года

M. Kampmann.

Wiljandis,

Trükitud A. Beet'i trükitojas
1896.

Õiglane

Доволено Цензурою. — Юрьевъ, 30. Мая 1896 года.

№ 896 X M
Kampmaa

AR Fr. R. Kreuzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

29528

Õiglane

Õiglane

1896

Lauljatele ja Kuuljatele.

Rõõmusta, rahwate, pühitse pidusi,
Slutse ilula isamaa!
Arkanud luule õrnemaid idusi
Alimata võime su pinnala.
Puhkemas pungad, pakatan'd koored
Laulu kewadel kaunimal,
Wulinal weerlewad lauluojad,
Lustila laulwad su tütreid ja pojad,
Igapäest' noored,
Hõiskawal häälel ilusal:
Mõõtmata sügaw neil luulesalw —
Kammuta raugemas laulutalw.

Kaua meid kurbduse koormaga katšiwad
Wendade waielus, tüli ja laim;
Mõistmatal mäsful nad uuesse matsiwad
Laulikud, kängu jäi luule taim.
Waen on nüüd waiकिनud, ühendus arkan'd
Wendadel uuesti sõnas ja töös;
Kurbduse uni on kadund meilt ära,
Heledalt helkib nüüd sõpruse sära,
Kewade tärgan'd,
Aratan'd laulikuid leinaöös.
Kuulda on kõigil pool kannelde kajakad —
Oh, kuis nii rõõmsaks on läinud meil ajad!

Ärkanud laulikud, löögem nüüd lugusi
Kannelde kõlinal kenamaid,
Röömuga kuuldatse kõitfugusi
Helinaid, röömsaid ja kaebavaid.
Lauludest lafsugu metsad ja mäed,
Tungigu kiitused taewasse!
Wõtke — ma joomin teil suuremat sõudu —
Kurjuse wõitmiseks mõjuwalt jõudu,
Looduse wäed
Kuulsiid ju sõna teil wanaste.
Laulge, et hüüaks meil wõõradgi rahwad:
„Wõitma ning laulma on eestlased wahwad!“

1887.

Kandlele.

Kannel, kuuekeeleline,
Gesti rahwa ette mine,
Lehwita sääl rahupalmid,
Helista mu laulud, walmid,
Armastuse naerud, nutud,
Sündin'd lood ja muinasjutud,
Pühendused, salmid, tõlked,
Mõistatuste mõttemõlked.

Leiad Gestis leinamaja,
Wii siis rahu, mis sääl waja;
Heljud üle õmneaasa,
Hõiska röömsatele kaasa;
Mäed eksjat Gesti wenda,
Zuhiks ingtina tal lenda;
Dle kurja lõpetuseks,
Lõbuks, röömuks, õpetuseks.

I. Rakupalmid.

Kes sa oled pärit taewast,
Muret, turbdust waigista,
Peasta wästmusest waewast
Pea mindgi walla sa!

Oh, ei rohkem muret mahu
Minu waeje hingesse!
Maagu rahu,
Tule, tule nobeste!

Goethe.

Sumal — Keiser — Isamaa.

Kolm sõna ma kõrgetks ja kalliks pean,
Keid' alati südames kannan,
Mu elule lipukirjaks nad sean
Ja ohwriks end terwelt neil' annan.
Need sõnad — nad kõlawad wõimuga —
On „Sumal“ ja „Keiser“ ning „Isamaa!“

Meel, sõna ja tegu mul teenigu
Sind, Sumal, kes ülemel taewas;
Sa, Wägewam, ainult, ei üksgi muu
Wõi peasta mind hädas ja waewas,
Seepärast kas elan eht' suren ka,
Su päralt, oh Isсанд, olen ma.

Ja „Keiser“ — see sõna mul wainustab meelt —
On riigi ja rahwaste Isa,
Ta peletab waenlased piiridelt
Ja waigistab sõdade kisa.
Mu „Keisrile“ wandudes südamest, suust
Ma pühendan elu, werd, armu ja truust!

Sa, „Samaa,“ oled mu kallim hüüd,
Mu südame armsam lootus,
Sind teenida olgu mu auusam püüd,
Su õnn on mu õitsesam potus. —
Kel on need kolm kallimaisk sõnadets,
Bõib auuga hüüda end eestlasets.

P ü h a p ä e w a l .

Kuldseft kumab kõrgel taewa serwal koit,
Maa pääl waikseft lehwib ingli leeri loit;
Drnas õhus kuulen sala nende laulu häält
Armsal, kallil päewal laia ilma päält.

Kõrgel wõlwil särab Ssa auujärg;
Hõbedasel läigil hiilgab koidupärg.
Smeilul tõuseb päike taewa telgisse,
Annab kallil päewal auu Loojale.

Päikse uuel paistel hõiskab iga film,
Tänuohwrit kannab Loojale maailm;
Ja kõik hingeliste hulgad häälhel heljuwal
Laulwad kallil päewal tänu Ssfandal.

Kella hääled hüüdwad kõiki palwele,
Loodustemplist tungib tänu taewasse;
Wagas palwes lenda, minu süda, sa
Üles! kallil päewal Loojat tänama.

P a l w e.

Lermontowi järele.

Kui elu tusal tundidel
On süda troostita,
Siis sõnan sala sundidel
Üht palwet nutuga.

Ta sõnad võimul kajavad
Ja ime helinal
Kõik muret kaugel ajavad
Mullt mõnul mõjuwal.

Siis raskus rinnas raugeneb,
Lust jätab maha mind,
Külm kahtlus, kurbdus kaugeneb,
Nii kerge, kerge rind.

T r o o s t.

F. A. Krummacheri mõte.

Kui armastus ka nutab,
Siis ära muretse!
Küll tõuseb tähele,
Suur rõõmupäew, see ruttab.

Kui südamest usk kaob,
Siis ära wäriſe,
Su tuleb päikene,
Siis pime kate waob.

Kui lõpeb otſa lootus,
Surm tahab hirmuta,
Siis ära araks ſaa,
Sul õndsja elu ootus.

K a s t i a k u u s l.

Toona lord nii kuulsin kase
Kõnelewat kuusega:

„Laewasse end tõusta lase,
Siisgi sinust tähtsam ma!

Puudubgi mul sircus, pikkus,
Sämedus, et palki saaks,
Siisgi teeb mind toimerikkus
Tuhatkord just kallimaks!“

„Sa weel kewadel — oh ilu,
Mis siis kased kannawad!
Magust mahla, warju, wilu
Snimestel' annawad!“

Nõnda oli kase kõne.
Watt ei jäänud kuusepuu,
Manduses ainult mõne
Sõna lausus tema suu:

„Oht sul küll on õigust liiaks,
Ühes asjas olen ees:
Minu hõlmas mulda wiiaks
Snimestest igamees.“

Kas kast kuusel õigust andis,
Ei ma märkan'd sedamaid,
Siisgi waitis ta ja kandis
Silmis sala pisaraid.

Sõ m õ t t e d

Ju ammu kustun'd taewa wõlwil eha,
Maailma warjab pehme unehõlm,
Dõ rahu nõuab iga wäsin'd keha keha,
Kel pääsen'd walla kütkenduste sõlm.
Siin põrmuriigis praegu küll on rahu
Ja unun'd waew, kuid kauaks kestab see?
Uus päew toob uued mured, mis ei mahu
Meil eluwaewast tüdin'd südametesse.

Kuid teawas ülewel, kust särab alla
Maa pääle lugemata tähte läik,
Sääl need on murest, wõitlemisest walla,
Kel wagalt lõppen'd siitne elukäik.
Sääl on ju teine ilm, kus hääduis igawene,
Ja õndsus, armastus on leida täiuses,
Kus iga õndsalt lahkun'd hingekene
On walges riides Iha trooni ees.

Ja meie siin all mulla põrmu põues
Kui ussikesed käime tolmust teed,
Suur pimedus on hinge sees ja õues,
Meil troostiks lootused, kuid tihti petwad need.
Ja siisgi neid weel ikka usaldame,
Waeft südant täites tühjast lootusest
Siin asjata me' õnne taga a'ame
Ja ise põgeneme pimelt õnne eest.

K u i w a n u d l e h t .

A Grün'i mõte.

Mu hallil wanaemal
On kulun'd raamat ees,
Ju ammu seisab temal
Üks kuiw puu leht sääl sees.
Leht kuiw, läin'd noorus' iga,
Ka kuiwan'd nop'ja käed. . .
Oh ema, mis sul wiga?
Sa nutad, kui tad näed!

Troostiks.

Saksakeelsestel ainetel.

1.

Kasf mult küsis metsa salus:
Miks nii nutad armetult?
Minagi ei kaeba walus,
Kui wiis sügis lehed mult.

Nii kui Jumal õigel ajal
Lehed wõtab, uued loob,
Õiget aega kannatajal'
Kurbdust saadab, rõõmu toob.

2.

Ära kaeba, hing, nii palju,
Ära õhka hõrdaste,
Näe, kuis hallik läbi kalju
Lungib päewa paistele.

Pimedusest peas'des kenam
Paistab temale maailm,
Nii on sulgi rõõmu enam
Siis, kui enne nutnud film.

3.

Ära kurwaks saa, mu meel,
Ära liiga kaeba nõnda,
Õhk on offaid eluteel,
Diteft ka ju leiad mõnda!

Dled truu ja omal tööl,
Siisgi tühjalt koju lähed,
Ära kaeba, igal ööl
Dn ju taewas ka ning tähed!

G m a r i n a l.

(Sai II. Eesti wõidupidul aurbinna.)

Hinu rahus ema rinnal,
Wäetifene, mureta!
Ei ma sulle misgi hinnal
Lase wiga sündida.
Siin sul pole muret, waewa,
Kurbdust kanda koguni;
Waike tuul wiib elulaewa
Hiljuteste edasi.

Aga armsjad ajad läewad
Mööda noole kiirusel,
Kätte jõudwad rasked päewad,
Tõuswad tormid eluteel:
Wihas matab wägew meri
Laewu, laintel wõitlejaid,
Argduses keeb mitmel weri,
Ihtab ilmi ilusaid.

Ära kardada, ole südi,
Kõnni kindlast', kõik' mata!
Kes siin wõitluses ei tüdi,
Ehitud saab krooniga.
Sihti waata sinna üles,
Kus on tähed rahul, wäik:
Armsam weel kui ema süles,
On sääl jäädam puhkepaik!

P o i s i f e s e p a l w e .

Minetel.

Eha kumab taewa wõlwil, —
Wäike karjapoisike
Loeb, käd risti, põswil
Palwe kombel: „a . . b . . d . .“
Suhtub sinna õpetaja,
Küüb: „Laps, mis teed siin sa?“
„Rahwast torni kella kaja
Kogub palwet tegema.

Mina palwes nende kõige
Seltfis Isal tänu wiin!“
„Palud sa, laps, on see õige?
Minult tähta loed ju siin!“

„Olen noor, pää nõrk ja wisa,
Ei weel tea, kuis palwe peab
Olema, ju tähtest Isa
Ise palwet teha teab!“

W a i g i s t u s .

Höder süda, ära nuta,
Kui sul õelus haawu löi,
Dige õnn ja rõõm ei rutta,
Lootusküll ei närtfi wõi.

Pilwitabgi praegu päike
Snnetaewas tumedalt,
Dea: tema kuldne läige
Paistab peagi särawalt.

Dota, oota, siis on ilmad
Igapäste ilusad,
Dnõsal rõõmul läikwad filmad —
Hing, kas sa weel kurwastad ?

Looduse hääled.

Ou sul tuttav kõne kõne,
Kas sa nägid wälgu joont,
Wõi ehk silmitsefid mõne
Korra päikest, elusooht?

Dled saanud seda aru,
Mis sull' räägib wihmahoog?
Märkad sa, mis ütleb marn,
Ja mis meres wete woog?

Kas sa kõnedsid metsa salus,
Mõistsid laululinnu keelt?
Tead sa, kus ilma alus?
Miks ei lähe tähed teelt?

Kuhu aga tahad astu,
Ütleb igal pool üks aim,
Et Su kiitus kõlab wastu,
Sgawene, ülem Waim.

Ma tulen pea...

Kurwalt hüüdwad kellad mäel,
Kellele? . . . Ei seda tea. . .
Mind nad kuts'wad inewäel,
Kutsuge! . . . Ma tulen pea. . .

Metsast raiumise kõla
Kõstas minu kõrwasse,
Kirmes tasub jurma wõla
Kunskedele kurjaste.

Saeweste, lõhu lauda
Minu wiimse woodile!
Hüüdke kellad! Tõhke hauda,
Sõbrad, mulle nobeste. . .

C i t u l e e n a m !

Kui mõtlen õndsja lapsepõlwe pääle,
Eiis kurwalt mõttes seisma jään,
Ning tihti tõstan nuttes kaebehääle:
Päewpäewalt sammu hana poole läen!

Mis annaks ma, kui üheks ainsaks pilguks
Wõiks uuest' lapsepõlwe astuda!
Dh et weel ainus pill mu filmis wilguks
Meist õndsfaist tundidest mu ema sülesja!

Mu noorus' iga, lapsepõlwe päewad,
Dh tulge, tulge uuest' tagasi! . . .
Ei tule enam! — Pennwla nad läewad,
Dn kadunud, ei tule ialçi!

S h t u l a u l u d .

Satsakeelsetel ainetel.

1.

Ma seisin mäe küntal,
Kui weeris päikene
Ja kõrgel pilwerüntal
Weel kumas aimulte.

Eiis walitsema waihus
Sai üle metsjade,
Ja loodus kõikis paitus
Läks õõfeks unele.

Kes kodus hingab rahus,
See õnnelist und näeb;
Kes aga kodust lahus,
See igatsema jääb.

Ka mu hing püüab nõuda,
Et wõiksin rahuga
Ma sinna üles jõuda,
Kus on mu kodumaa.

2.

Pimedus mul täidab tuba,
Kätte jõudnud öhtu tund,
Kõik maailm on rahus juba,
Palub ööseks magust und.

Hing, miks sinagi ei palu,
Rahu on sul mõõras, võik? —
Kel ma täna teinud valu,
Andke mulle andeks kõik!

3.

Ju kergeid pilverüinkaid
Tein'd eha punaseks,
Ja metsi, mäekünkaid
Dö võtnud asemeks.

Beel uneingel ainult
Dn alles walwamas,
Ja lillekefi wainult
Puid metsast uinutas.

Dru öhtuõhu laene
Mul lausub salaja:
Eks rahuta ja waene
Hing, sina, uinu ka?"

Ülestõusmise päike.

Ülestõusmise valgus,
Kewadine elutooja,
Saada ilma alla sooja,
Arata uus elualgus!
Lõpeta ja talwepäike,
Mja öö ja uni ära,
Lase paista elufära,
Ülestõusmise päike!

Saada rõõmkiired alla,
Tröösti neid, kes furnuaial
Mutwad leinas risti najal,
Dee neid kurwastusest walla!
Sinu kiirte kuldne läike
Sütitagu õnnist lootust,
Jällenägemise ootust —
Ülestõusmise päike!

Veiaks usku see su pärast,
Kellel hinge süü teeb valu,
Kes ei tahjata, ei palu,
Dunneb piina mõla pärast.
"Jättem muret, suur ja wäike:
Kristus elab, andeks annab!"
Seda sõnumit meil kannab
Ülestõusmise päike.

R i s t t e e ä ä r e s .

Schuhmacheri mõte.

Tee ääres seisab wana rist
Kuld õhtu-pätkse käes,
Tad armastus ja palwus wist
Tein'd templiks usuwäes.
Sest leinaja, kel hinges piin
Ja najal kaebduft teeb,
Ja mõni kurb hing ütleb siin,
Mis lootus temas keeb.
Ja mõnda pärga lilledest
Doob waga rändaja,
Siin pisart walab filmaweeft,
Siit troosti leiab ta.
Oh rändaja, kui mööda läed,
Ma tulgu meelde sul,
Sa närtfimas mu pärga näed,
Kuid u s k ei kõigu mul.

P a l w e u e l a a s t a l .

Haratas rühkis uue keeru
Lähemale igawikule,
Tõundis läbi wanaaasta weeru,
Tormas tundmataste uuesse.
Pilguks peatada ei anna mahti,
Kadumuse teed meid alla wiib;
Kisub armjad, kisub omad lahti,
Kuni mindgi pühib ajatiib
Langen põlwili nii wõimsal wiiwul,
Käed palmin palwetundmuses,
Sulle saadan õhkeid laulutiinul,
Kes jääd kindlast' seisma aegades.
Lased ajamarus elu maitsta,
Kannatad Sa weelgi kohtuga:
Wõta, Tšhand, juis' mu Keisrit kaitsta
Ja ka minu rahwast õnnista!

II. Laulud ja walmid.

Lind laulu lüüb,
Ei küsi, kas tad kuuldas päält,
Ja hallik keeb,
Ei küsi, kas wett tunaks jääit.
Lill ditmitseb,
Ei küsi, kes tal noppjaks:
Tee hing, et jarnane
Lüüb sinule ka õnnestaks!

Th. Storm.

Me e l e s p e a l

Wanaisa ilma luues
Pani kenas õitekunes
Aasad, arud ehtima.
Tga lill sai mõtterikka
Nime Taarast. „Me e s i k k a
Seisiku teil nad!“ ütles ta.

Sinist lehti, kollast tähti
Diekest siis nutul nähti
Taara ette tungiwat. —
Ornal del õite seast
Oli nimi unun'd peast,
Kartus koormas kallimat.

Palub: Kwa wiha kanna,
Armas isa, andeks auna,
Et nii nõder olin ma:
Kuna murul mängisime,
Unustasin enda nime,
Ei ma teda mälesta!“

„Palun nüüd nut nime anda,
Seda tahan meeles kanda
Hoolfasi' terve eluea!“
Helde Taara kostis ruttu:
„„Waigista, mu laps, kõik nuttu,
Wõta nimeks: Meelespea!““

Sieie sai pisut häbi. —
Praegu weel, kui kõnnid läbi
Nafal õitswa õite rea,
Häbenedes peidab wähe
Pääd ja kui ei teda lähe
Waatma, õhtab: „Meelespea!“

S õ p r u s .

Mõte Wene keelest.

Kui ma mõõtmata merele kaeb'sin,
Et liig raske on maapäälne käik,
Siis mind lahkesti terwitas trööstis
Dema jälge ja sinine läik.

Kui ma tundmata tuultele nutsin,
Kuis ilm hingesse haawu mul löi,
Siis ta jahutust, kosutust wärskust
Mulle kaugelt ja ligidalt tõi.

Kui ma mühawal' metsale rääksin
Oma wäsimust, temagi ka
Wäga lahkesti kuulda mind wõttis,
Dema warjus siis uinujin ma.

Kui ma palawal' päiksele hüüdsin,
Et ma selgelt üht päewa ei näe,
Siis ta soojusel walgujel paistis,
Wõttis külma ja pimedus' wäe.

Aga kaeban ma sõbrale häda,
Kes peaks olema heldem kui need,
Sõber nikutab õlasid külmalt,
Läheb tõtates siis oma teed.

L a p s e p ö l w e m ä l e s t u s .

H a i a l a a n e w a i k s e s t w a r j u s t ,
K o h i l i s e m ä t t a p ä ä l t
K u u l e n w ä i k e s t l a m b a k a r j u s t
T ö f t w a t r ö ö m u s t l a u l u h ä ä l t .

E i t a l k u r b d u s k o o r m a h i n g e ,
E i t a t e a , m i s m u r e , w a e m ,
T a l g i e i w ö i t l e w i n g e
T u u l e g a t a e l u l a e w .

O h k u i s e l g e s t ' s e e m u l m e e l e s ,
K u i s k a k a r j a p o i s i n a
L a h t e s l a p s e l i k k u s k e e l e s
E l a s i n m a m u r e t a .

N ä ä d , k u s k ä e s j u m e h e - p ä e w a d ,
W i i b m u l t r ö ö m u a j a r u t t ,
M i n u l t j ä r e l e w e e l j ä ä w a d
K u r b d u s , l e i n a m i n e , n u t t .

T a l w e f ö n n u m .

P ö h j a p i i r i l t s a a d a n t e a t e ,
W e n n a d , t e i l e w a l u g a ,
E t e n d w a l m i s t a m a p e a t e :
T a l w o n h a k k a n ' d t u l e m a !

H a l l o n l a n g e n ' d m e i e ö u e ,
K ü l m w i i n ' d m e i e ö i e k s e d ,
S u r m o n t u n g i n ' d m e i e p ö u e ,
L ö p p e n ' d m e i e l o o t u s e d !

S a m a a , k u s o n s u u l u ,
K u h u k a d u n u d j u j ö u d ? —
K u s j u w ö i m u s t w ö t a b w i l u ,
S ä ä l o n e l u l t i i h i j ö u d .

Tühjad looted.

"Kõhed pudenenud puudest,
Laulud waikin'd lind'e suudest,
Kõik on tühi, kole, hale,
Loodusel on leinapale.
Kurb ja tihti nutul päike
Pikendan'd on oma käike,
Pime täidab pikka ööda:
Oh, mil läheb sügis mööda!"
Mõnda õhkasin ma nutul,
Kui kõik närtsis ajarutul. . .

Haljaks lõi end rullioras,
Lahkudes laul lind'el soras,
Ja ma hüüdsin: „Läinud talwe,
Täidetud on minu palwe!

Aga loodus muutis jume,
Bali talw tõi taewast lume:
Asjata mul olid ooted,
Tühjad mitmed teised looted.

Ara hüüa!

Ainetel.

Ara hüüa läinud aegu,
Läinud tunda tagasi!
Sellega, mis käes on praegu
Ole rahul kõigiti.
Silmad nutust kuivaks pühi,
Astu teele uuesti,
Bahetpidamata rühi
Etteseatud märgile!

W i d a g i

Küčkerti mõte.

Midagi peab süda nõudma,
Midagi peab lootma waim,
Wähe kurbdust kandma jõudma,
Wähe kahju kartma aim.

Rõõmu, kurwastust sul ikka
Millegi peab olema,
Muidu päiwi õnnelikka,
Sal näha sa ei saa.

Igatsuses ühtesoodu,
Mingu, hing, su elutee
Kiirelt jookswa jõe moodu
Wahutades meresfe.

K o d u s e l k o l d e l .

Ma istun õhtul ükfinda.
Nii tihti kodus kolde eel,
Et päew läind töö ja murega,
Sest lahke, rõõmus on mu meel.

Need tunnid koldel armsad nii,
Et elus wähe sarnaseib,
Ja kui ehk tuli kustubgi,
Siis sorin tuhast sädemeid.

Üks kilk weel käreab uniselt . . .
Kuid sinu soowid, hing, on wait,
Dust, kurbdus kadunud südamest . . .
Sln, siin on õnne asupaik:

Kutsumata külalised.

Mõte Wene keelest.

Koputati ukse wastu. . .
Uwasiu, hing hirmu täis:
Mure soowis sisse astu,
Häda tema kannul käis.

Enne weel, kui said seks luba,
Ja sain soowi küsida,
Astsiwad nad keset tuba
Ukna alla asuma.

Näen, kuis riided seljast wõtwad,
Nagu oleks kodus nad,
Söögilaua äärde tõtwad,
Kala, leiba katsuwad.

Laua äärest woodi läewad,
Mul nad jääl ei anna maad,
Terweks ööks nad sinna jääwad—
Maga ise, kus ja saad!

Süda ööl nad hüüdwad juba:
„Tõuse üles, peremees!
Katsju kütust, külm on tuba,
Leiba too, nälg ukse ees!

Hingerahu ei saa fugu,
Dlen külaliste wäes:
Ustuge, nüüd libe lugu
Du mul päris tõesti käes!

A i m d u s

Mits seisad ja wait ja nii mures,
Eks helenda idas nüüd koit?
Mis sinul nii südant siis pures,
Meid sütitab rõõmude loit!
„Ehk silman suurt koitu ma idas,
Üks aindus mind kartma weel a'ab:
Sõ seni küll warjul meid pidas,
Ei tea, mis meist wiimati saab?“
„Eks tihti saa rõõmude pähe
Meil kurwastust maitseada rind,
Ning walgel wõib küti eest wähe
Weel peaseada põgenew lind.“

Rekrutide lahkumiseks.

Kui ju sulamas lumi Munamäelt,
Lõpmas jaanide sõidud Oma jäält,
Kui ju halfendamas uuest' mets ja maa:
Siis just, kodumaa, ju wiibin kaugela!
Armas kodu, kallis kodu,
Ei siis ma sind näha saa!

Kui ju kolamas ditjeliste sarw,
Mängib lustila karjalaste parw,
Kui ju kõue taat käib üle Maarjamaa:
Siis just, kodumaa, ju wiibin kaugela!
Armas kodu, kallis kodu,
Ei siis ma sind näha saa!

Kewade tuleb weel tõeste,
Paneb Gesti uuest' ditiesse,
Süda, miks nii raskeste siis ohkad ja?
Siis just, kodumaa, ju wiibin kaugela!
Armas kodu, kallis kodu,
Ei siis ma sind näha saa!

Isamaalt aetud laulik.

Kaugel mõhiwõõral pinnal,
Lahus armsalt kodura'alt,
Nändab laulik raskel riinal,
Wäljaaetud isamaalt.

Täis umbkeelse rahwa kestel
Ei ta tõsta lauluhäält,
Sugurahwas leinab lestel,
Mõsgit tast ei kuule säält.

Suigutatud suud ja sulge
Ei ta enam liiguta —
Pausa lastud liud ei julge
Enam tõusta lendama.

Wägiwaldse wõimu wanne
Külmetan'd ta laulumerd,
Wangis töö ja waimuane,
Süda nutab — nutab werd!

Kits kärner.

Kas sündinud see tülikiffal tunnil
Wõi juhtunud see erakonna sunnil:
Ei mina mõista seda, miks
Kord õun'puud pannud kitse kärneriks.

Kits aiatööst ei mõistnud mitte sugu,
Kuid weelgi pahem on see lugu,
Et kes ei ial istutan'd üht puud,
Weel lõhub nende koort ja nälpab suud.

Nüüd kõigil kahju küll ja filmad lahti,
Kits wiljakandmiseks ei anna mahti —
Kui aga üks end kitse vastu lööks,
Lad armuta kits üsna paljaks sööks.

H e r n e s i a h a g a .

Baaristikku põllul peendra sõrwal
Seisid ammu hernes ja üks haga,
Hernes õitjes, ajas uhtust taga,
Haga kuiwas, kõdunes ta sõrwal;
Siisgi haga armastuse mõttes
Algas juttu südant rindu wõttes:

„Saatus on meid, õrnem herneliiga,
Tutwaks teinud, annud ühist asu,
Üksikul on elust pigut kasu,
Ilmas raskusi on kanda liiga:
Et me nende all ei ära wäsi,
Sõlmistagem südameid ja käsi!“

„„On sul aru pääs?““ Nii kõlas wastus.

„„Kuule ifka wana roidun'd raagu,
Sinust ärgu mulle tuge saagu,
Tänini mul enda jalg weel astus;
Tead sa — ei ma seda põlda pelga —
Põlastades pööran sulle selga!““ —

Waatad nüüd neid, lugu on end matnud.
Hernele, kes seni uhkelt tõrkus,
Tuli kätte loodud eluõrkus,
Enda jalgel seisita ta ei suutnud:
Langes ise põlgtud hao kaela,
Kes jäi toena ta armastuse paela.

M i n u t e e .

Küll paremat, pahemat kätt minu ees
On fillitud filedad raad,
Kus kõndijad sammuwad kuulsuse sees,
Kuusaalides puhkawad nad . . .
Mul okkane tee, jalg kannatab valu:
Su juurde ma tõttan, mu isade talu.

Wäljanäitus

Motto: Wana hobune, warša mötted.

Gesti wanašõna.

Kord sälg ja mullik waidlesiwad tallis,
Kes wäljanäitusel auruhinna saab:
Kas „Küüt,“ kes mullikal on kallis,
Ehk „Kimmel,“ keda sälg nii armastab.
„Mis arwad sa, kas „Küüt,“ wõiks wõtta hinna?“
Nii küsis mullik jälult sõbruses.
„Sa mine metsa, mine sinna!
Kust sul see möte wälja pestnes?
See lootus on sul asjata ja tühi,
Ma ütlen sul, et sõbrad oleme,
Ehk „Küüt“ kes teab kui kiiresti ei rühi,
Ta ei wõi jõuda kõrge sihile —
Kes hobusest wõib rutem sõita?“
„Jõuu poolest härg lööb tõesti üle hooft!“
„Ehk küll! Kuid näitusel ei tohi wõita
See, kes ei ole mitte sälu soost!“

* * *

Du ainult sellel jälul erakondsed tõtted?
Oh ei! Ka wanal hobustel on warša mötted!
Kui näitufeks ma küsin parteimeest:
„Mis on ju meelest see ehk see romaan,
Mis ehib selle, teise mehe sulge?“
Siis lahkub tema asjalikust tee st,
— Tad erandab ju partei wahetekk —
Kas tead, mis wastufeks ma saan?
Tõest selle pääl ma olen julge,
Et kostab: „„Du üks ajaloolik plekk!““

T e m a n t i a s o p a t ü f f .

Kallis kuninglikkus kuldjes kroonis
Särav temant inehilgulsel
Daewalikka kujutuši joonis
Imestanud filmi waatjatel,
Ja ta wäärtus seifis suures linnas
Ning ta kandja filmis kõrges hinnas.

Igakuks tad näha saada soowis,
Wõõradgi ka tulid waatama,
Ja kes tema häädust ära proowis,
Tagasi läks sooja kiiduga,
üteldes: „Ei käies läbi ilma
Sarnast temanti mull' puutun'd filma!“

Porimulitsas kord kuulma juhtus
Sopatüff ka seda kiiduhüüd;
Nagu ilka sopal puudub puhtus
Ning tal määrimine ainus püüd,
Kõnda nüüdgi woorufeta meeles
Temanti ta teotas sopakaeles:

„Sõgedad, miks lööte kiidulugu
Kihtsa kiwikillule, mis põrn,
Minust parem ta ei ole sugu,
Kui ta üle käib kord saatusform.
Taktita ja lapsit, patlik tegu
On ta kiitus, mis teist waitinegu!“

* * *

On ka inimesi sopa moodu,
Kelledel kehwa, madal, toores waim,
Arusaad töid nad lõhk'wad ühte soodu,
Armsam töö neil teotus ja laim;
Ning neil troosti suuremat ei ole,
Kui et suurwaim suuremata pole.

S a u n a k e n e.

Mu armas isa saunake
Dn näotu, madal, väikene,
Da seisab kasemetsa sees,
Kus oja meerleb wulistes.

Sääl sauna ees on päratu
Suur sajaanast'ne pärna puu,
Mis warjab kallist saunakest
Nii wihma kui ka tormi eest.

Puu oksal laulab künnilind,
Mul teda kuuldes fertib rind;
Seepärast üksigi rändaja
Ei jäta sauna waatmata.

Ja puu alt kiirelt keerlemas
Dn puhta weega hallikas,
Wee wuliu magust juttu a'ab
Ja linnu laulu osandab.

Oh linnuke, oh linnuke,
Mu saun on armas sinule,
Ei muidu sina ialgi
Siin rõõmsalt laulaks alati.

Kui tormab õues kuri ilm,
Sul kurwastuses kurdab film,
Siis tule minu saunasse,
Sull' annan asju lahkeste.

I f a m a a k i i t u s.

Mu Gesti isamaa,
Kui ilus oled ja!
Ei ole farnast leidamal
Siin laia taewa all.

Oh! palmid toredad
Ei ehi Gestimaad,
Dad kaunistawad kasepuud,
Damm, pärn ja mõned muud.

Sa madala maa pind,
Kui kalliks pean ma sind,
Mul armsad on su metsad, jõed,
Ka suguwennad, sõed.

Su pinnal priiuses
Siin elab Gesti mees,
Ja armas, ilus Gesti neid
Roob kangaid kuldaseid.

Su rikkus pole kuld,
Waid wiljakandja muld,
Mis mulle rohkest toidust an'd
Ja suureks kaswatan'd

Su helde ema rind
Weel praegu hoiab mind,
Sest hüüan: „Kolm kord ela ja
Ja kosu isamaa!“

Kui ükskord suren ma,
Siis tahan langeda
Su rahurüppe rõõmuga,
Mu Gesti isamaa!

U u n n u d w i i s .

Eaksa ainetel.

Mu hinges tafa kõlab
Üks imekena wiis,
Kuid hakkas laulma teda,
Du jälle unun'd siis.

Ehk ta, kui laulda tahan,
Mul pääst küll ära läeb,
Ta surmani mu hinge
Weel helisema jäeb.

L ö w i j a h u n t .

Kord löwi kõnes elajate kogu ette astus
Kui wägew kuningas ja õige kohtumees:
Kurb lugu juhtun'd on, siin seisab kaebdus ees,
Et tall on lõhki ristud . . ." Hundilt tuli wastus:

"Si, auus kohus, wähematki mina sellest tea!"
„Kes ütles, — kostab löwi — „et see sinu töö?
Me teame kõik, et lamba liha hunt ei söö!
Kuid jüüstamata salgasa on pahareti pea!"

* * *

Du tuttam ju, et wares waagub üles oma pesa,
Ja liialte weel siis, kui kask on keset kesa.

Nõõmus filmapiik.

Hõiska, mu süda, ja laulust lae,
Lootus ja ootus on täide sul läin'd,
Põhjendud on nüüd ju õnnele ase,
Ehk küll liig kaua sa kurvastust näin'd.
Muret ja kibedust unusta' püüa,
Hüppa ja hüüa!

Ole nüüd rahul, mu süda, ja ooda
Waikfält, mis tormine tulewik toob,
Uhu ja armasta, kannata, looda,
Küll sul su jaatus siis lillesid loob.
Katsu kõik kiusatust eemale jaata,
Ülesse waata!

Kingitus.

Kui sulle taewas õnne jagas,
Siis ära hõiska ilma ees,
Üks wilets, kade mees wõib teha,
Et waewled õnnetuse sees.

Kui surmahoopi tahab anda
Su waenlane sul kiwiga,
Siis tänuga ta kiwi wõta
Ja kanna taskus waenuta.

Ja kui ta endale teeb maja,
Seis korjab kiwa ilmaft, maast:
Tal sõpruses see kiwi kingi,
Mis hoidsid alal waenu a'ast.

III. Armastuse naerud ja nutud.

Mis on arm? Kas tunned teda?
Mis on arm? Võid lõneleda?—
Arm on tõde, arm on laule,
Arm ei näe ja arm ei kuule,
Arm on kurt ja arm on pime,
Arm on ilmas suurem ime.
Arm on pettus, arm on tru'us,
Arm on wana, arm on uus,
Arm on õitsew lillenurm,
Arm on elu, arm on surm.
Arm ei wõi ustu film:
Muutlik, kui aprilli ilm;
Kõnnib julgesti ja argsti,
Ehti tuleb üsna wargsti,
Süda, ei weel märka ja,
Ainus pilk — ja sääl on ta!

W. Hellwig.

M u a i n u k e.

Ma tunnen öie ilusa
Ja õrnalt õitsewa,
Ja sarnast üle ilmamaa
Ei kusgilt leia ja,
Sest ta on ainuke,
Ja minu päralte,
Mu öieke!

Mu öis ei asu aasalla,
Ja kaswab kodusja,
Nas aastal aegneb armuta,
Mu öis jääb õitsema.
Ei tormid waewa tee,
Su õrna hingele,
Mu öieke!

See õis on minu ainuke,
Mu elusihht ja tee,
Oh õitse, õitse hellaste,
Mu õnneks ilutse.

Sa oled õieke,
Mu kenam kallike,
Mu ainuke!

S g a w e n e k e w a d e .

Kenau mõte.

Kenal kewadisel a'al
Uinus neiuke mu na'al,
Südames mul hellaste
Arkas armukewade.

Rõõnsin aasal üksinda,
Neiu pääle mõtlin ma,
Sgast õiest selgeste
Paistis mul ta pildike.

Nüüd on kewad' ammu läin'd
Sügis ju ning talw meil käin'd,
Mul on ehtin'd südame
Sgawene kewade.

M u t r o o s t.

Weel rõõmukewade mu hinges asub,
Ei lauljal süda ial wanane,
Kui kõigil mure koorem rinnus lasub,
Eöök lahkeid lugusti mu kandlike.

Mind elustab üks lahke ingli waade,
Ta pilt on alati mul südames,
Ta äratab säält hellalt lauluwaate,
Mis leiata mu sõnasõlmides.

Dh olgu pääl siin elu halb ning waene,
Las' jääda külmaks sõber, kurjaks ilm,
Kui matabgi mind elumerele laene,
Ma tean, mind leinab üks truu nutja film.

K e s t e a b, k e s t e a b . . .

Nimetel.

Wõid sina omaks nimetada
Üht südant, kes on sulle truu,
Siis temaft enam kallimada
Sul ärgu olgu keegi muu!

Kui tunned tukswat tema rinda,
Kui kõlab kõrwu armsam hääle,
Siis pead sa oma õnne hinda
Siin õrnalt kandma käte pääl.

Ja seda katju ifka püüda,
Et rõõmus oleks tema meel, —
Sa täna wõid tad omaks hüüda,
Kes teab, kes teab, kas homme weel?

Mil' a' a l ?

Kord laulis dösel lahkeste
Üks lõbus lind,
Ei äratanud ülesse
See mind,

See mind.

Waid laul mu unes sinna wiis,
Kus kallim pait,
Ja kõik mu igatsused siis
Jäid wait,

Jäid wait.

Kuid ärkades see unepilt
End auruks löi,
Ma leida kallist kusahilt
Ei wõi!

Ei wõi!

Sind nähes jõuaks lõpule
Kõik kurwastus,
Kus näen ma sind ilmfiste,
Oh kus?

Oh kus?

Müüd süda kurb ja haige ju
Mul otsijal,
Mil' a'al woin omaks saada su?
Mil' a'al?

Mil' a'al?

N õ u u.

AinereL.

Tahad roosi ehteks wõtta,
Kah! pea meeles alati:
Ara koidul murdma tõtta,
Ara oota ehani.

Sest et koidu ajal iga
Noos on kumast punane,
Dhtul pimedas wõib wiga
Käele teha offake.

K a u g e l a.

Kaugela on minu kaasa,
Kurdan kurwalt ükfinda;
Teistel rõõmu alataja,
Minul kurbdust lõpmata.

Tihti läigib filmawessi
Kahwatanud palgilla,
Sagest' saadan ohkamissi
Murest murtud rinnasta.

Tuigun päewast päewa tööta,
Dõsel wõitlen nutuga.
Minult mure wõib mind sõõta —
Si ma ela fiwuta!

Millal jõuad jälle fiia,
Armukene, asuma?
Kunas wõid mu koju wiia?
Kauaiks wiibid kaugela?

Tulewasele tähtsaks päewaks.

Tauluke, lõkenda leekival loidul,
Ehi ja lehi end hellaste!
Terwites tähtsama tundide koidul
Sõua mu kallima kambriisse!
Soowi tal aastaid õnnelaid,
Päivi pidudest paremaid,
Ornaste õitseda õnnela
Dilmetena,
Kuni ta filmad mind kodumaal näewad,
Kuni meil koidawad fuldasjed päewad.

S a k a n n a t a !

Kui sulle kurwalt pöörnud selga
Üks uhke süda, edew hing,
Siis ära ilma naeru pelga,
Waid waigista waen, wihawing;
Ehk lõhkeb süda waluga,
Sa kannata, ja kannata!

Ja kui sa jälle juhtud sinna,
Kus ükskord armu maitsta said,
Kurb mälestus käib läbi rinna,
Silm walab nutul pisaraid;
Ei siis mund nõuu sul anna ma:
Sa kannata! Sa kannata!

Sa kannata! Küll elurajad
Teil ükskord jälle puutuwad,
Siis näed, mis woiwad teha ajad,
Kuis inimesed muutuwad!
Ehk peadgi praegu õhkama,
Sa kannata! Sa kannata!

N ä r t s i n u d ö i e d.

1.

Lenau mõte.

Ma leidsin taskuraamatust
Üht närtsin'd ötekest,
Ei seda tea ma enam just,
Kelt sain ma neidudest.

Kõik nõnda unustusse waob,
Kui olen wanaks saan'd,
Mul seegi meelest ära kaob,
Kes mind on armastan'd!

2.

Heine mõte.

Lill üffinda öitsema aasale
On kõikidest jäetud maha,
Ta palg on kurb, kahwatan'd, nutune,
Silm särada ilul ei taha.

Miks norus on pää sul, oh lilleke,
Miks närtsid ja närbud sa heinaks? —
Mu meelest on, nagu üks haleste
Siin armastus' jänu sees leinaks.

T e i n e p ö h j u s

Lenau mõte.

Ja kaebad, et on kurb su meel,
Kui lehed pudenewad puust
Kõik suwelinnud reisiteel
Ja kõik maailm täis muudatust.

Oh ära mõista ilmal süüd!
Eks katju enda hinge sa,
Kuis nõrk ja nõtkuw on ta püüd,
Kuis meel sul muutlik, kõtkuja!

K a h t l u s.

Kui mul weel polnud tulewikku,
Siis rõõmul oli kitjas ring,
Meel kandis muremägestikku
Ja lootusetä kurtis hing.

Nüüd on mull armsad ajad oota,
Kus olen rõõmus, õnnelik,
Kas tohin kindlast seda loota?
Liig muutlik oled, tulewik!

Õ n n e l i k t u n d.

Küll oli see õnnis ja õnnelik tund
Mu terwel eluajal,
Kui olin su kodus ning nägin und
Su tulsuwa rinna najal.

Sa ütlesid mulle, et kindlaste
Ma tohin su pääle loota,
Sest pööran ma selga teistele,
Sind saada tahan ma loota.

Nüüd rändan ma rõõmsalt mu eluteel,
Eht wiibingi sinust liig kaugel,
Mull teadusi toowad, et truu sinu meel
Kõik tähed, mis taewa laugel.

Ja eht sust mind eemal wiis saatuse sund,
Mull' pärga su käsi ei punu:
Mu meelest see õnnis ja õnnelik tund
Ei unu, ei unu, ei unu!

T a s u u d u s.

Ninetel.

Ilmas tundsin palju pundust,
Leidsin wähe ustawust,
Wähe oli leida truudust,
Armastuse kestawust.

Asjata ma igatsedes
Tooksin õnne järele,
Tühja tuulde kõneledes
üksigi ju ei lähene.

Aga kui mu kõrwu kandis
Minust sinu sõna tuul,
Siis üks pill mull' jälle andis,
Mis mul puudus aastal, kuul.

O l g u !

Murepilwed elutaewast
Tihti täitwad tumedalt;
Millal peaseu ma siit waewast,
Kurwastuse koorma alt!

Minus kord mul õnne päike
Säras ilul hiilgawal,
Aga oh, ta armas läike
Weeris sammul rutemal!

Olgu! Rahul tahan kanda
Walu murtud rinnassa;
Sndsja tunni eest wõin anda
Glujaja igawa!

S ü g i s.

Saksakeelsetel ainetel.

1.

Et kewade meilt läind ära,
Ma seda ammu teadsin ju,
Sest kadunud on õieti sära
Ja päike kurb ning jõuetu.

Kui aga sinu waate wilgul
On näha kurvastuse aim,
Siis on, kui lahkuks mul sel pilgul
Siit ilmast armastuse waim.

2.

Lenau mõte.

Meiu, näe, sääl kenal niidul,
Kus kord kõndsid ajawiidul,
Ühtki õit ei enam pole,
Kõik on tühi, lage, kole.

Oh! su sõnu külmalt, walju
Kuuleb weel mu kõrw küll palju,
Siisgi südamesse alla
Soojust enam nad ei kalla.

Et on lõppen'd õite sära,
Mäen, et suwi läinud ära,
Ja su külmad sõnad näitwad,
Et ka jääd su südant täitwad.

D o t u s e l .

Tõtta kaugelt
Laente laugelt
Kõju, kaasake!
Südist sõua,
Lennul jõua,
Rutta kaldale!

Õlearu
Mäsfab maru, . .
Muret täis mu rind!
Walges siidis,
Surnu riidis
Nägin unes find.

Wiib su laene,
Rutab naene
Waeße lesena;
Wiletsuses,
Tgawuses
Peab närtsima.

Tõtta kaugelt
Laente laugelt
Kõju, kaasake!
Südist sõua,
Lennul jõua,
Rutta kaldale!

Armuanne.

Ei jõudnud mu woorus,
Weel wähem siis noorus
Ja iludus, headus
Ning tarkus ja teadus,
Truu, mehine meel
Ja lõbus keel
Sind, kullakest, kõita
Ja südant sul wõita.
Ei ial sa kuule,
Mis lausub mu luule,
Mii laulud kui jutud,
Mu naerud ja nutud,
Kuis wannun ma tru'ust,
Sul südamest, juust.
Sa kuulda ei taha,
Mu seisust ja raha,
Ei auu ei nime,
Waid armastus pime
Sind kindlast' on kõitnud
Ja südame wõitnud.
Ja seda ei jaksand mu tru'us ei wanne,
Waid see on ju taewalik armuanne.

Jáá d a w õ u n .

Heine mõte.

Kui kaks südant kõigel jõul
Armastawad ühteteist,
Lahutades misgi nõul
Silm ei saa siis jagu neist.

Dulgu wõi kas põrgu waewa
Kanda neile kahel' si,
Siisgi leiawad nad taewa
Põrgus nagu maapäälgi.

Koidukannine.

Ma tahtsin pärga teha
Sul ehteks, armuke,
Sõ jõudis nobeste,
Ei polnud lilli näha.

Mul läikis pisar palgel,
Mis weeris rahusse;
Tast kaswis kiireste
Eill võsel koiduwalgel.

Ma tahtsin noppi seda,
Sul pärjaks punuda —
Ja hakkas paluma:
„Oh ära tee mul häda!“

„Kas tead, kui valus surra
On lillil warakult,
Sest palun ärdalt sult:
Münd ära mitte murra!“

„Sul enesel on kanda
Känk raskus südamel,
Sest piüa heldusel
Ka mulle armu anda.“

„Bii armukesel anniks
Münd ühes juurtega
Ja aeda kaswama,
Ja kutsu koidukanniks!“

S u t u i u.

On mul rinnas muretaju,
Nutwad filmad pisaraid,
Surim siis su rinnatuju
Wastu südant sedamaid.

Pilwitawad rõõmu ilmi
Kurwastused hulgana,
Waatan, kullake, su filmi,
Nutt siis kaob korraga!

Nagu närtsin'd lillel annab
Tõнду puhas lastetilk,
Nõnda rõõmu, troosti kannab
Mulle sinu ainus pill.

T õ e k a l d a l.

Ainetel.

Ju sada- ja tuhatford olen ma siin
Küll kandliga kaebades istnud,
Ei siisgi weel löpe see walu ja piin,
Mis weriseks südant mul pistnud.

Kord awaldas peiu siin petisest suust
Mul hinge õrnemat iha. . . .
Oh häda! Ta murdnud on armu ja tru'ust
Pean kandma ta põlgdust ja wiha.

Kui aga saan mahti, siis iga tund
Ma siia kaldale ruttan,
Ei mujal saa rahu mu leinasund,
Siin libedaid pisaraid nutan.

Nii igawest' waheta weeretan werd
Siin südamest, filmist, ma waene,
Tõest täita wõiks määrata mõõtmata merd
Mu leinawa filmawee laene!

Millal tuled?

Kaugele sa ikka waatsid,
Waatsid pilwe teed,
Tähte poole pilgu saatsid,
Pilgu saatsid,
Leidsid rändwat need.

Nende kornel noorus' rammul
Wõtsid kipi sa,
Tätsid maha kiirel sammul,
Kiirel sammul
Kalli kodumaa.

Ütle sid mul kätt weel andes:
„Kurb on lahkuda!
Minulte sind meeles kandes,
Meeles kandes
Lähen rändama!“

„Et muud mälestuse annet
Sulle anna ma:
Kra minu wiimist wannet,
Wiimist wannet
Mitte unusta!“

Suu mul kadur'd, kui tuul juled
Lõõnnd laiali.
Kullakene, millal tuled,
Millal tuled
Tälle tagasi?

S r u e m t u n d m u s .

Schacki mõte.

Sa tahad, et ma sõnadesse
Pean oma tundmust walama,
Dn sul mu keewa südamesse
Mii wäga raske waadata?

Ei otfi südames, waid keeles
Sa oma õnne hommitut,
Siis wananeb ta sinu meeles
Kui lapsik ennemuistne jutt.

Ta kaob, ei fina-tea, kuhu?
Ei ole, kes tad kiini peab;
Ei põrm wõi seda wõtta suhu,
Mis ainult taewas tunneb, teab.

M a n ä g i n u n d . . .

Ma nägin und . . . Üks tige wõõras mees
Mu aias seisib lilli peendra ees,
Säält salamahti diekesi luuris
Mu lilli peendral õitfes ainus õis,
Mis mulle löbu, rõõmu tuua wõis
Mees sellegi säält kiwsul üles juuris.

Ma ärkasin . . . Suurt häda aimas hing . . .
Ma tahtsin õifi waatma minna ning
Seft tõstsin üle läwe aeda jala;
Ei polnud ühtgi õit küll wõdetud säält,
Kuid peagi kisti eluõue päält
Mu ainus õis . . . Müüd nutan, nutan ala

U n u u n u d m u i n a s j u t t .

Peel tihsti tuleb nooruseast
Mul meelde magus muinasjutt,
Kuid kahju, et nüüd teda peast
Ju hakkab riij' ma ajarutt:

„Üks tamm on uinun'd põhja piiril,
Ta õfji katnud lumehang,
Päit' paistnud lõunas soojail kiiril,
Tamm fiisgi oluud talwe wang.

Ta näinud unes kenat palmi,
Mis kaswan'd kangel lõunamaal,
Ja igatsawat armu salmi
Tal laulnud häälel haledal.“

(Seine järele.)

Mul selle jutu lõpujälga
On kinni matnud elutuiß,
Hing sureb armastuse nälga,
Mis toon'd tal pettus, waleluisß.

Kui kord mind waatwad neiu filmad,
Siis on, kui kaoks see walt sund,
Kuid oh, mul käes ju talwe ilmad
Ja wäga harw üks õnnis tund!

W a n a d w e a d .

Küll mandel tõutan õhtuti:
„Ei armasta ma ainustgi,
Ja terwel eluajal ka
Ei ial enam luuleta!”

Kuid hommikul, kui tõstan pead,
Dn jällegi mul wanad wead:
Ma ala armastuses keen
Ja ühtepuhku laule teen.

Kes parandaks need wanad wead,
Tõest teeks mul tuhat korda head,
Kuid siisgi ise aiman ju
Et suren nendes paraku!

R a s k e m a t w i s t p o l e m i

Raskemat wist pole ilmas muid,
Kui on leida kenat jõulupiid:
Kuuse metsast on maa pääl küllalt,
Kunski leiad nendest igalt süllalt,
Kõik on loodud jõulukunskedeks,
Aga wäga pisut kõlb'wad seks.

Siisgi tõesti palju raskem weel
Leida jeltfelist on eluteel:
Neitude arw ilmas suur on liiga,
Mõrsjaks sündinud ju iga piiga;
Kuid kes teab, kes jäeb neist mulle truuks,
Kes mul kõlbab elu-jõulupiuks?

Sülelapfele.

Sa tihti kutsmata mu sülle asud,
Mind kallistades wastu rinda rufud,
Mu kätel ja kui pehmes kättis fufud,
Ja feda mulle mu fufudega tafud.

Laps, kui ja üksford piigaks tafud,
Kas ja fiis feda kõiht enam ufud?
Kui kallid fiis on fínu fufkrumufud!
Nüüd pakud neid ja minu rinnal tafud.

Su filmi waatan julgeste ma praegu,
Nad furd mõnd' füdaht fulatawad ära,
Nüüd on neil piifut tuld, ja oled wäike.

Ei karda päikeft film weel tõufu aegu;
Kes aga fiis wõib waata feda fära,
Kui juba füdalõunas feifab päike!

Villed e palwe.

Heine mõte.

Suwel wara koidu a'al
Kõndfün mina laanera'al,
Kõndfün waitfält, wagufi,
Lilled fofiftafid nii:

Kahwatanud, kurblik mees,
Kannad walu füdames:
Ära meie õega
Siisgi kuri ole ja!

M i k s ?

Miks ja, elu, mulle nõnda
Etiga palju tuiska tood,
Kuna lahkest teistest nõnda
Kiigutavad rõõnu-wood ?

Miks mind koormab muljuu mure ?

Miks mul kurdab waim ja meel ?

Miks ju igatsus ei sure,

Hing, miks kaebad, feel ?

Miks mind wiisid, wali saatus,

Kaugel kallist kodura'ast ?

Miks mu armsa silma waatus

Lõppenud on säramast ?

Miks nü elu armsam lootus

Tehi täitja tühi'eks ?

Miks mul pole kallim ootus

Täide läinud ? . . Miks ? . . Miks ? . . Miks ? .

D h o l e w a i t !

Minetel.

Nüüd jälle ükskord mina sain sind näha,
Nüüd jälle tean, mis sina oled mul ;
Kuid ole wait, hing, igats'emast wäha,
Dh ole wait, sest lootust pole sul !

Ma tean, ma tean, ei korda see mul lähe,

Etig wäikene su kõrwal on mu hind,

Ma tean, ma tean, ei hakka sinu pähe

See mõte, et sa õnnestaksid mind.

Eht küll, sul süda, pole ial rahu,

Eht küll liig on su õhkamiste sumin,

Eht küll see waluleek ei rinda mahu :

Dh ole wait ja igaweste tumm !

J u l g u s t u f e k s.

Mõte Satsja keelest.

„Kus kasvab maailmas offata roos?“

„Mu laps, mina seda ei tea;
Kui okas ja õis pole kasvanud koos,
Siis roosiks ma seda ei pea.“

„Ma nopiksin roosijid siit ja säält,
Kuid offad liig torikavad mind,
Seepärast jään kaugelta vaatama päält
Ja igatsedes lõhleb mu rind.“

„Dh rumal laps, julgeste siruta ja
Kätt okaste kestele ju,
Las' väikene valu jääb vaatamata,
Kuid siis roos, kuid siis roos on tõest' ju.“

J g a t s u s.

Üksinda istun ja istun — ei taha
Sgavus, kurvastus jääda must maha,
Kaske on meel mul ja raske mu rind —
Südamel ainultte kannan ma sind.

Kahuta seisjan ma sügavas, mõttes,
Edu ei ühesõgis ettevõttes —
Dh et meid ühendaks aegade jooks,
Dmne ja rõõmu meil tulevik tooks!

Dh kuis ma õhkan ja ägan ja hüüan,
Uues su juurde ma lennata püüan,
Dh, millal jõuab mul kätte see tund,
Dh, millal näen mina ilmsi und!

A r g d u s.

Kas on minul jutu puudust,
Eh! kas mälestuse trundust?
Lahke, lõbus jutumees
Olen tuntud kõige ees.

Astun aga sinu ette,
Siis kõik jutt mul kaob kui wette,
Kõik see minul unub pääst,
Mis ma muidu teadsin hääst.

Küll hää! meelel teeks kord proowi,
Dõlda sulle oma soowi,
Aga mis mul hinge pääl,
Ei saa awaldada hää!

Nii jul kava waatan ilma
Sõnalausumata filma,
Ja hing põues palawal
Agab igatsuste all.

S a k u r w a s t a d.

Da kurbastad, et antud pole
Sul osaks kehailudust,
Et oled enda meelest kole
Ja soowid wälis! hiilgawust.

Sa tead ju: õiel toredamal
Nii tihti puudub magus lõhn,
Ja linnul teistest säravamal
Hää! alati on wilets, kõhn.

Kuid toredamal koorekesel
On tihti tugew, toitem tuum,
Kõik iluwaesel inimesel
On jüda truu ja armukuum.

Enda süü.

Et tihti ole kaeban'd ma,
Et õnne otsin asjata,
Ja et ma terwel eluteel
Poln'd näinud ühtgi lilli weel.

Kõik enda süü on olnud see:
Ma tormasin liig kaugele,
Ja et meel oli uhkust täis,
Silm aina kaugeid radu käis.

Kui lõppeks märk'sin enda wead,
Lõin alla poole filmi, pead,
Siis — mis poln'd wõtta wõdrast maast —
Ma leid'sin lilli — naabri a'ast.

Mu kallim koht.

Ei ole mul kusagil kallimat kohta,
Ei tunne ma paigakest paremat,
Kui see, kus kaswab mu kallake kaunis,
Kus leid'sin ma armukest asuwat.

Su kodus mul õitsewad õrnemad died
Ja kaswawad kenamad, kaunimad puud,
Su kodus on alati ilusad ilmad,
Kuld laulusi laulawad lindude suud.

Ei õnnetus, kurbdus su kodust mind leia,
Ei tule sääl igawus waewama,
Sääl waade saab sõnaks ja sõna saab laulaks
Ning rõõmu ma maitsen sääl otjata.

Su kodu on mu maapäälne taewas,
Mu elu ainus paradiis,
Oh wõiksin ma wiibida kaua su kodus,
Kui õnnis ja õnnelik oleks ma siis!

G i w a l u k a r d a

Jällegi mu hinge=merde
Sähwan'd hele wälgu nool,
Marumässu toon'd mu werde,
Süda lõhub kolel lool.

Lõhtugu! Gi walu karda
Glutormis raudnen'd rind,
Glulaewal üle parda
Löögu laened, matku mind!

Dormi läbi taewas selgub,
Dules kuld läeb läik'ma aul,
Pimedas täht parem helgub,
Walus rohkem sigib laul.

S i i t j a a d i k !

Kõik kadunud! Gi maksa enam
Siin waewa näha asjata!
Mul tühjaks tehti lootus kenam
Ja õnnelill löi närtsima.

Kuis mõin ma rõõmupäemi oota,
Kui kirbdus ei jäe kaugele?
Kes tohib elu pääle loota,
Kui tööbi weel ei parane?

Siit jaadik! Gi nüüd enam taha
Su pääle lootust panna ma;
Kui jätab, õnn, mind uhkelt maha,
Siis elan parem finuta!

Armuwäene.

Sinule,
Minule,
Tõutan ma
Pihhal wandel,
Südamel andel
Armu-truundust!
Kõikmata
Kaljuna
Tahan su toeks igawest' jääda,
Tulgu meil wiletus, waesus ehk häda,
Jalgi sinust ei lahku ma,
Jalgi sind ei kurwasta! —
Leian ma kibedust eluteest,
Murravad mõrudad mõtted mu meest,
Siis, oh mu kullake, tule ja
Lahkel keelel mind lõbustama!
Mõnda siis elame armu wäes,
Kõnnime hellalte käsikäes
Armus ja truuduses kõigiti
Surmani.

Igawene laul. -

Su mõnda tuhat laulu õhuwoogu
Dn kuulnud saatwat inimeste suid,
Su mõnda tuhat joowastuse hoogu
Dn ilmas waimustanud laulikuid,
Beel mõnda tuhat laulu nemad loogu,
Neis püüdku waimustada endid, muid:
„Kõik aegnewad, kuid igaweste kestwad
Need laulud, mis meil armust imet westwad.

Kui igawene arm maailma rajas
Ja seadis tähed taewas paistma aul,
Kui maal ja merel tema piirid ajas
Ja tegi wahet igal aasta jaol.
Siis inglisuudest rõõmul kiites kajas
Ju esimene armastuse laul,
Sest see, kes neidgi armastuses loonud,
Nüüd oli uue ilma ette toonud.

Ja selle ilma walitsejaks pandis
Ja inimese ilul elama,
Tal enda hingest armu rinda andis,
Tal täitis südant taewa tulega;
Arm inimesi rõõmu tiiwul kandis,
Neil andis maa pääl õndsust maitseda.
Nüüd kätkest hauani meid eluwiwul
Arm tajakesti kannab oma tiiwul.

Sest iga sünnin'd hella lapsukene
Du armastuse enda õrnem taim,
Tast ema armul kaswab inimene,
Kel alaeas ju armastuse aim,
Ja tuleb aeg, et ise eluwene
Peab juhtima ta walminenud waim:
Siis täidab armuigatsus ta rinda,
Ei muudel asjadel ta filmis pole hinda.

Ja kui siis taewas täidab tema nõue,
Üks armas hing ta omaduseks saab,
Kui filmas tal ju elusihit ja -sõue,
Ja armas selts ta päiwi kaunistab,
Dh kuis siis armus tuksub tema põue,
Dh kuis siis süda rõõmust üle a'ab!
Tal elukäit saab taewaliku mõnu,
Ei laulda sest saa surelit suu sõnu!

Ning seisab lõunel nende elupäike,
Ja elupäiwel kiirul kaswab arm,
Ei kustu siisgi armastuse läige,
Waid hiilgwamaks weel läheb tema karm,
Sest lahkek, rõõmsaks armu-paari käike
Teeb õitfewate laste hõiskaw parw;
Nad hoidwad neid kui armastuse panti,
Mis armupalgaks neile taewast anti.

Neg lendab — ta on wanaduse tooja —
Ei siisgi kuiwa armastuse kaew,
Ning tunneb igawese armu sooja
Ja teab, et peagi otša löpew waew,
Ning weereb wiimaks elupäike tooja,
Siis rahusadamasse liugleb laew:
Ei sääal ta marulaentel enam wäära,
Sääal armul pole otša ega määra.

Sest awatud sääal Jsa armutsoonid,
Saab armu pärast armu igamees,
Ja lugemata waimed millionid
Sääal seiswad oma armsa Looja ees,
Kel kätte palmid, päha wõidukroonid
Du kinkin'd Jsa armastuse sees;
Nad igawesti inglitega kooris
Üht armukitust laulwad teise wooris.

S ü g i f e l.

Liecki mõte.

Kord lendas lõbus linnuke
Meilt kurwalt lauldes kaugele:
„Säe Sumalaga, põhjamaa,
Kas näen sind weel, on teadmata!“

„Miks linnukene rändad siit
Nii ruttu, laulad halet wiit?
See mulle iialt kurbdust loob
Sa walu südamesse toob!“

„Kõik lilled närtsin'd, eks sa näe?
Sest aiman: sügis meil on kää!“
Lind läks. — Ma nutsin alati:
„Nii armuke mind jätabgi!“

Kui kewad' uned lilled tõi,
Lind uueste mul laulu löi
Sa trööstis: „Ära nuta sa,
Truu armastus ei talwita!“

IV. Sündinud lood ja muinasjutud.

Nined saadud endsest ajast,
Muinasjutu riitse rajast.

Varane kalamees.

Seiti muinasjutt.

Uks hoolakas noormees muiste a'al

Läks järvele enne koitu;

Suurt rõõmu teeb kalapüüd usinal',

Aeg möödaneb laulul lõbusal

Ning läheneb lõune loitu:

Ei wäsitä noormeeft sulaslik sund,

Ei pole tal filmas laiskuse und.

Paat lendab, weşi wahutab, keeb,

Mees wägewal wõimul sõuab,

Ta mitu ja kümme looma teeb,

Ta katsub ja loodab ja hoolitseb,

Kuid asjata saaki nõuab.

Siis tõttab wiimaks kodupool',

Meel nuter, wõrk tühi ning asjata hool.

Näe imet, jääl walgendab wete pind,

Ta laenetes ilmub noor neiü;

Tal juuksed on kullast ja hõbedast rind,

Nii õrn ja armas kui künni lind,

Kui lehekül lõhnaw mein;

Ta teretab noormeeft ja laulab üht wiit,

Mis kaotab kurbduse kaugele siit.

„Säe julgeks, mu noormees, sind ehmatas läik,
Mis film jul tau ümbruses nägi,
Ma olen su kaitsja; mu asupaik
On järwe põhjas, kus sügaw ja wai,
Suur kuninglik loss ja wägi:
Säält tõttan ma paraja palgaga
Mõnd' usinat kalameest tasuma.“

„Sa tegid ju enne koitu tööd,
Nii hoolitsjed wara ja hilja,
Ei hooli ja toidust, ei maga ööd,
Sa pale higi sees leiba jõdd,
Kuid pole ju waewal milja. —
Säh, wõta see kuldne karik ja kee;
Palk wäike, — kuid ole weel warane!“

Neid rääkis ja kadus. Ei sõnagi suust
Saand noormees tal tänuks hüüda.
Nii tasub ta tihti weel usinust
Ja jagab nendele warandust,
Kes hoolega wõtawad püüda. —
Noor kalamees kullaga kodu läks,
Järw taluga jäänud ta päriseks.

M u u s i k a w ö i m.

Muusika! Meil elulaewa
Suhid läbi maa ja taewa.
E. R. Linnutaja.

Kui wanal a'al õitses weel isamaa pind
Kõing wabalt wõis hingata eestlase rind,
Siis imetles igauks naabruse rahwas,
Kuis eestlane wõitlema südi ja wahwas,
Ja sellegi pärast on hellam kui muu,
On, tundmuslik, südamlis, waike ja tru.

Kui aga neid keegi kord riijumas käis,
Siis kaswis neil kannatus peagi täis,
Sest tahtsid neilt waenlased wara ja priiust,
Et hoidnud nad ernast siis eemale riinust,
Waid kaitsefid wapraste omakseid, maid,
Ja maksid ka kätte, kel iganes said.

Kord olid neil lätlased laastamas käin'd
Ja ise siis rutuga oma teed läin'd,
Siis wiha sees mõõgad ja piigid nad wõtsid
Ja waenlasi ülesse otšima tõtsid,
Said kätte nad Burtneki kindluse sees,
Kus seisid neil Dalibald wanemaks ees.

Ja waatamata sellest, et lähenes öö,
Müüd alustas eestlastel fibedam töö:
Nad wägewal juul „Taara aawita!“ hüüdsid
Ja siis üle müüride tormata püüdsid,
Et jõudnud neid pidada wallid, ei mäed,
Et ehmatan'd lätlaste kaitsewad käed.

Süäl ilmus üks wanake waenlaste seas,
Käes oli tal kannel ja hõbejuuks peas:
Ta kandlelt käis helinal taewalik kaja,
Mis täitis ja ilustas metsade raja,
Süäl juures ta tõstis weel lauluna häält
Ja waatas nii waitsesti wõitlejaid päält.

Ja nõnda kui Orpheus muisteseel a'al,
Kord löwi on taltjutat'n'd muusika na'al,
Nii siingi ka mõjusid kandlel'se kajakad,
Sest wihaste eestlaste tuhanded, sajad,
Müüd korruga wõitluses peatama jäid
King tõstsiwad imestes ülesse päid.

Sai wabamalt kolama pühalik wiis,
Neil õrnemad tundmused tõusiwad siis,
King unustes wiha ja waenu ja paha
Nad langesid palwuses põlwili maha,
Sest hingedes mõlkus neil imelik aim,
Et oleks see wanake Taaralt üks waim.

Nüüd unus ja poolel jäi sõdade sõit
Ja eestlaste kindel ning hiilgavam võit,
Seft õrnade tundmuste hellamal sunnil
Nad algasid koduteed jelsamal tunnil. —
Nii lepitäs eestlasti laulmise löim
Ja waigistas wihäs neid muusika wöim.

K a s s i a k o e r .

Geeti müinasjutt.

Kui Taara lehma ilma löi,
Lehm wäga palju piima töi,
Seft siis tal kõht weel üleni
Dn kandnud udart nifasi.
Kuid kurikawal hiire-kütt
Kass, kel poln'd tutaw piimapütt,
Nii söge olnud näljane,
Et jooksnud lehma kallale
Ja söönud nifad kõhu alt;
Koer haukunud küll agaralt
Ja püüdnud lehma kaitseada
Ning warjan'd nifad kápaga.
Kuid nendest neli ainukest
Käpp jõudnud hoida kassi eest,
Kes teised söönud suutumaks:
Nüüd nelja nifa lüpsetakš.
See eest, kui lehm uut piima toob,
Koer esimese lüpsi joob
Ja sellest saadik järgeste
Dn kassi suurem waenlane.

Kristus ja Kalewipoeg.

Gesti wagajutt.

Hord Kristus ennemuistles a'al
Dn kõndin'd Peipsi ranna ra'al,
Ja filmitsedes wetewalda
Ja soowin'd jõnda teise kalda,
Kuid maru mäsful Peipsi weed
Tal takistanud tafast teed.

Siis Gesti Kalew, kange mees,
Dn ilmun'd Ilma-päästja ees
Ja kiideln'd: „Eks mu jalad tihti
Seft lombist tallan'd läbi sihti —
Sind kannan läbi järwe ma,
Kui selleks luba annad sa!“

Tal sõnas Jõsand waikfesti:

„Kui on see tee sul tuttav nii,
Siis tule pääl' ja katsu kanda
Mind teine poole Peipsi randa!“ —
Tad tõstis Kalew õlale
Ja sammus südilt laentesse.

Kuid sortsi sunnil tuule hood
Nii kõrgeks tõstsid Peipsi wood,
Et Kalew, kes siit tihti käinud,
Weel nii suurrt häda polnud näinud:
Tal laened päi pääl kokku löid
Ja surma filma ette töid.

Kui arwas surema end just,
Siis aimas järsku fergitust,
Ja toibudes sai wiimaks aru,
Et tal ei wiga teinud maru,
Kning tundis nüüd, et kindlal kael
Tad Kristus kandis õla pääl.

K u u s t i a r o o s .

Serbia muinasjutt.

Kangel Serbia mägilsel pinnal
Nuttis oma pruuni peiu rinnal
Ennemuiste kena Serbia piiga,
Sest et tema kallikese kaisus
Surmaw tõbi päewast päewa paisus,
Tehes põdejale walu litga.
Neiu otsis mõndasugust rohtu,
Wähendada ei wõin'd üksigi ohtu;
Suureks kurwastuseks see siis hinge heitis,
Keda tema armastan'd nii kaua.
Sõbrad tuliwad ja kaew'sid hana,
Mis ta keha mururüppe peitis.
Gemale jäält neiu ei saand sammu,
Leinamises närtsis tema rammu,
Langes wiimaks furnult hana sõrwa;
Uuesti hand weel kord lahti aeti,
Ja siis neiu furnukeha maeti
Dma armsa kallikese kõrwa.
Ujad läksid lennul. Nooremehe
Hana pääle asus kaunis ehe:
Kena kuusepuuke hanaft tärkas,
Kning ta kõrwal kosutawas wilus
Neiu kalmukünkalt imeilus
Noositaimelene mullast ärkas.
Kui siis kumbgi ajajooksul suurdus,
Salasõbrus nende wahel juurdus,
Nähti endist armastuse paela:
Kalmukünkäl kaswaw roostneiu
Tundis ära oma kuusepeiu,
Langes armastuses tema kaela.
Nüüdgi Serbias kuuse ümber keerleb
Roos, puud kaisutades üles weerleb
Ja ei taha lahtuda tast sugu.
Kalmukünkad kadun'd, ei tea, kuhu?
Minult aga Serbia rahwa suhu
Jäänud hale armastuse lugu.

Suur Tõll.

Gesti muinasjutt.

Muiste elas Tõllistes
Wäga suur ja kuulus mees,
Sääli ta siis ja pärastgi
„Suureks Tõlliks“ kutsuti.

Mida lõi kord teina förm,
Oli pihu, puru, põrm;
Wankrit „wätkse-hansuga“
Keeras taku tordina.

Tuli sõda. Wägimees
Tõll käis ikka kõige ees.
Reheparsi tal oli käes,
Wihtus waenlast jelle wäes.

Surma külwas reheparsi,
Nii et werde uppus warsi,
Tõllile jäi wõitlusnurm,
Siisgi käis ta kannul surm.

Seft et tagasti häliste
Tuli tige waenlane:
Tõlli pea raius sorts,
Kaugel' purskas werelorts.

Tõlli tund weel polnud täis,
Ta weel sortsi kannul käis,
Part ta järel saatsid käd
Sohu, kus tad püsti näed.

Piigi otsas olala
Dma pead kandesja
Kättetafumise teel
Käis Tõll mõne sammul weel.

Aga nõdrus oli liig,
Maha kukkus peata hiig,
Ja ta rohke werejooks
Muutis mõitlusvälja sooks.

Kukkudes Tõll ägaldas :
„Bennad, on teid kiusamas
Sorts weel, siis mind kutsuge :
„Tõll, Tõll! Tõuse ülesse!“

Läksid rahus mõned a'ad,
Kosutaksid kodumääd,
Tõll mõis oma hauasfa
Rahuliste puhata.

Kord üks üleannetu
Karjapois, kel jahwas suu,
Hüüdes läin'd ta hauale :
„Tõll, Tõll! Tõuse ülesse!“

Näe, jääl katten'd muru pind,
Wabaks saanud Tõlli rind,
Ja hiig poole kehani
Tõusnud hauast rutusti.

Ümberringi waatnud ta
Nwardawa pilguga,
Tõstes weres tardun'd käed
Küsin'd : „Kus on waennääd?“

Kui Tõll oli aru saan'd,
Et pois teda osatan'd,
Langan'd hauda tagasi
Sajatades kangesti :

„Tuimus mõiks su rahwa seas
Wõtta maad ja nende peas
Ebawoorusline meel,
Leidku rohket ruumi weel!“

„Et mind äratas su mäng,
Ei end awa nüüd mu fäng
Enne kui on kadakpuus
Lehed, Gesti elu uus.“

Ujad tulnud, teised läin'd,
Lastaid arwamata käin'd,
Kõik on rufun'd nende rutt,
Tõllist jään'd weel — muinasjutt.

L u p a i n a t a .

Gesti muinasjutt.

„Kust tuli see, mu naisuke, et praegu
Kolm korda naerul muigas sinu juu,
Mis muidu ikka ootfin ilmaaegu?
— Kust tuli see, oh ütle, külselmu?“
„Noh, kust siis tuli see, eks ütle sina seda,
Et sain ma naiseks sul, ei keegi muu?
Kuis kostsid ja mind, wõid kõneleda?“
„Küll kõnelen, kuid räägi naerust nüüd,
Miks püüad sellest nõnda taganeda?“
„Su soowi ikka täita on mu püüd,
Ma naeru põhjust awaldan seepärast,
Et mind ei warjaks saladuse rüüd:
Mu filmad katuksele suurest kärast
Said täna pöördud, kui ja hobust töid,
Kõrw kumiseha hakkas tüliplärast,
Mis rongad meie maja harjal löid.
See e si m e st kord minu naerma ajas,
— Wist isegi ja seda mõista wõid, —
Sest nagu katuselgi, oli majas
Meil wõimul walitsemas waenu waim:“

Sõim, wanne, needmine sääl kangel kajas —
See on küll meile hirmus häbi, laim! —
Ja sõitmine siis wälja kir'ku poole,
Münd ala piinas äparduse aim.
See pööris üle nurme nõlwe soole,
Sääl õnnetus meil oli juba käe,
Mis tõendust tõi ühe muinasloole.
Sest ühel kohal, mida film ei näe,
Peab seisma warjul palju raha,
Üks peialpois tad wahib öö ja päe.
Kuid wantri ratas — tahtmata wõi taha —
Siis peialpoisi ninast üle käis,
Ei fina seda märkanud. Kuid paha
Ja meile saatis, sest tal süda täis;
Ja kui ta kiisul wanter kraawi kuffus,
Silm tei stford siis mul naeratama näis.
Nüüd saime kiriku. Ei uksed luffus
Poln'd enam, palju rahwast oli sääl,
Kõik aga nagu öösel noorokas, tuffus,
Ei aratan'd neid üles preestri hääl.
Siis tuli saadan sisse — ilm poln'd pime —
Ja magajatel härja naha pääl
Ja rida realt märkis üles nime.
Kuid nii suur oli magajate arw,
Et nahk tal napiks jäi, see polnud ime.
Ja katsus wentitada nahka karw
Ning hammastega sirutas, kuid aga
Nahk rebenes, läks wastu seinä sarw.
Sel hoobil oli wali mürin taga;
Siis kolmattford mu film läks naerule."
"Oh küljelu, nii pisut oled waga!
Kas saadanat siis nägid tõeste?"
"Noh muidugi! — Kuid räagi kosja lugu,
Ja et sa minu said, kust tuli see?" —
"Münd piinas fõrd luupainajate sugu,
Ei ööseti ma ial rahn näin'd,
Mu weregä nad täitsid oma pugu.

Hull tarku mind on toherdamas käin'd. —
Ei aitnud paremaks mind nende wägi,
Ei nõnu, luupainajad ei ära läin'd.
Üks iseäranis mind rõhus nagu mägi,
Suur walu käis mul läbi lihast, luust,
Poln'd seda, kes mu piina kuulis, nägi.
Siis kuulsin õnneks wana rahwa juust,
Et hää on auku ukse sisse teha
Ja püüelotsuks pulka pihlakpust.
Ma tegin nii. Ei oln'd weel lõppen'd eha,
Siis läbi ukseangu näen luupainaja
Mu juurde tulewat, et tallata mu teha.
Ma hakkasin siis appi karjuma.
Mu ägaldamist kuulis õnneks isa,
Lõi pulga augu ette kirwega.
Nii korralt lõppen'd otsa hädakisa,
Luupainaja ei leidnud tulnud teed,
Ja peas'mine oln'd mõimata ning wisa.
Sest saadik mind ei ial piina need.
Kuid ämardas ju hommik koidu walgel,
Ja peasid pimedusest metsad, weed,
Ning loodus hõiskas uue päewa algel:
Siis mures kandes rinnal pead
Sa istsid ahju serwal punapalgel.
Säält leidsin su, ja nagu ise tead
Ma astusin su ette armupalwel.
Sa andsid kätt — ning olimegi head . . ."
"Wõi nii! Ei ole pidu wangitalwel,
Suur tänu, et teed ise näitsid mul,
Läen wälja säält, wõid olla ilka walwel,
Weel püüda mind ei korda lähe sul!"
Nii ütles ta ja kadus ise jala. —
Sest saadik asi mehel üsna hull:
Küll sõites ratsa, jookstes, käies jala
Ning halel nutul hүүedes südamest
Ta otsib naisukest weel taga ala,
Kuid kadumiks jäeb kaasa igawest'.

Hobune, jääria härg.

Gesti wagajutt.

Kui alles oli tundmata
Siin maa pääl Dnnistegija,
Siis juhtus tema ühe suure
Ning kiirelt jookswa oja juure,
Kel polnud kustil silda pääl,
Sest pidi seisma jääma sääl.
Siis kästis tema ühte hoost:
„Mind kanna läbi wete woost!“
See kostis: „Minul pole aega,
Sind kandes minu kõht jääks waega“ —
Ning hakkas sööma ablasti.
Ja Issand kõndis edasi.
Weel polnud kangel kalda äär,
Dal tuli wastu priske jäär,
Sel ütles Issand: „Sammu siia,
Mind wõta ojast üle wiia!“
Jäär kostis: „Ei seks mahti saa,
Pean sööma ajawiitmata, —
Mul muidu tuleks paha järg.“
Sääl tuli lõppeks wastu härg,
Kes, aimates et jõuab õhtu,
Weel kiirul püüdis täita kõhtu.
Sel sõnas Issand waikfesti:
„Mind ojakesest üle wii!“
Ja ehk härg aeglik, wäsiind loom,
Kel pääd on rõhun'd illepoom,
Ei tema weelgi waewa pelga,
Waid wõtab kalli koorma selga,
Ja kannab seda tasasti
Säält üle teise kaldani.
Dal tänuks ütles Issand siis:
„Et härg mu ojast üle wiis,
Peab pääle päewa waewarikka
Kõht temal söönuks saama ikka,

Kuid jäär ja hobu jäädawaks
Wõiks olla süües täitmataks!
Kuis ütles ta, nii sündis ka:
Ei ial nüüd nad söönuks saa;
Sest kui ju härg end toitnud ammu
Ja lasseb luusse wilja rammu,
Siis jäär ning hobu waheta
Peab näljast kõhtu orjama.

M u s t j ä r w.

Selle ühise nimega kutsub rahwas neid kolme wäilest umbjärwe-
lest, mis ahistena järgukaupa Sangaste-Laatre kihelkonnas Uniküla ja
Tõlliste waldade piiri pääl seisawad.

Kui alles metsad, murud märkasivad juttu,
Mis targal keelel linnud, neljajalgsed westsiwad,
Dnn aina õitses, inimestel polnud nuttu
Ja rõõm ning rahu wennalikult laua kepsiwad,
Kui alles priiuspõlwes hõiskas Eesti sugu,
— Nii algab wana rahwas Mustajärwe lugu —
Siis ükskord pärast lõpmat pilwed taewast täitsid
Ja päitse pigipiltses pimeduses katpsiwad,
Said lähemale, wihasemad wälgud heitsid,
Mis maad ja taewast lausa tulemerde matsiwad;
Kõu kõmas kõwast', ahwardades hirmsas wihas
Ja tegi kartust — wärin tõusis luus ja lihas.
Kõik inimesed põllult peidupaika tõtsid,
Ja loomad, kuhu aga jalad peljul kandsiwad.
Siis alanduses mehed mütsid maha wõtsid
Ja naiste hulgas jumalatel' auu andsiwad;
Nad palusiwad surmahirmus pifarsilmal.
Et Taara täna mitte otša teeks maailmal.

Oh waadake imet, mis sünnib sel pilgul!
Sest wiirastus' wilgul

Ja jõudsal jalgel
Kolm sõnni sammuvad wätkude walgel.
Ei taltsuta tugewaid kellegi käed,
Ei pane neid kohkuma looduse wäed,
Waid tormawad tuhinal kingule
Ja röögiwad, kaabiwad hirmsaste.
Neil müra ja kära
On üle määra
Kõng kingulta tõuseb suur tuisk ja tolm,
Mis katab suitsuna kõik nad kolm.
Siis suurem neist röökis hirmsas wihas
Ja tapluse ihas
Sääl püsti end ajas,
Kõng koledal müral, mis kaugele kajas,
Ta purskas südemeid ninast ja suust,
Kui otsiks ta kõuega tapelust. —
Kõi lõppeks joonega taewasse sarwed
Ja pillutas, puistas pilwede parwed.
Siis wehklefid wihaselt pilwede salgud,
Neist wilkufid walgud,
Mis kargasid maha
Ja tegiwad päratu palju paha.
Kõu kargatas kangešt'; sääl wajus kõngas,
Ta rüppesse kadus suur pilwe rõngas,
Ja tunni eest wihasjed, wägewad härjad
Nüüd leidfiwad laenetes woodid märjad.

Sai äike mööda, pilwe pardast peasid päike,
Siis inimesjed imetledes peidust astfiwad,
Neil kolmelt kohalt säras filma wete läike,
Sääl wilud lained endist kuiwa nurme kastiwiwad :
Ei polnud näha härgi, polnud mäerinda,
Sääl kohal kannistasid järwed Gesti pinda.
Kolm härga elasiwad järwes aastasajad
Ja pikil silmil woode wangist peasmist ootfiwad.
Kõik asjata! Sest muutfid õnnerikkad ajad,
Käks tühja fee, mis waejed loomad wangis lootfiwad.
Ei ialgi nad enam päitse walgust näinud,

Waid pidid kandma, mis on Taara targalt teinud.
Kord surmahirmus wõtsid härjad kofku rammu
Ja tõstsid üles päid, et wangist ennast priiustaks,
Kuid seda tehes liigutafid üles lamu,
Mis läbi järwe pind sai aja jookful kindlaks maaks.
Nüüd kadun'd kanged härjad, ennemuisteseid,
Ning nendega läin'd järwed kõige asja teed.

K o l m p a l m i .

Sommikumaa muinasjutt.

M. Vermontowi järele.

Kord kaswasid kaugel Arabia maal
Kolm palmipuud liiwase lageda ra'al,
Kus niisutas jänuseid puu juurekest
Külm, kosutaw, hõbene hallika west,
Nii selge ja puhas, kui kallim kristall,
Ja wulinal wahutas palmide all.

Eht uhkelt küll tõstsiwad palmipuud päid,
Nad kõigile igawest' tundmataks jäid,
Ei polnud nad ial üht reisiijat näinud,
Kes oleks jäält kosutust otsimas käinud,
Kuid peagi lehed jääl kuivama löid,
Neil päikese kiired wist närtstutust tõid.

Siis hakkasid palmipuud nurisema:

„Miks peame siin närtstima tähtsuseta?

Mis tarwis, oh Sumal, sa wõtsid meid luua,

Kui pole meil wõimalik kasu nüüd tuua,

Waid raiskame tormides nooruse jõuu!

Ei ole, oh taewas, sul õige see nõuu!

Said kaebdusest waewalte waitind nad kolm —

Kui tulbana taewasse tõusis jääl tolm,

Nad kuulsiwad kaugelta koledat kära

Ning nägiwad wärwitud waiwade sära,

Sääl kamel käis kõikudes kameli eel

Ja sünnitas pilwesi tolmusel teel.

Neil küüradelt korrata rippusivad
Geskujukad waibad ilmlugematad,
Paar pruunikat käsa neid korrale saatfid,
Ja sinised filmad säält eemale waatfid . . .
Üks kuiwetan'd, küürakas selja roost
Arablane kihutas piredat hooft.

Kord tõstis end hobune hirnawal suul
Ning kargas kui päts, keda trehwanud kuul,
Eht hirmjaste hilpusid riided walged,
Ei lahwatand siisgi arablase palged,
Waid wilistas mängides noolega säält
Ja wiskas ning püüdis ta sadula pääl.

Pea lõppes neil lage ja liiwane laan,
Ja palmidel lähenes suur karawaan:
Siin potid end wulinal hallikal täitfid,
Ja palmid suurt lahkust siis nendele näitfid,
Kes wilusse telkifid ülesse löid
Ja jahedalt hallikalt karastuft jõid.

Kui waewalt sai kätte külm, udune öö,
Siis alustas kirwestel kibedam töö,
Sest puudelt, kes uhkustan'd aastate fajad,
Nüüd kõlasid surmawa hoopide fajad.
Rad raiuti tompideks, tehti neist tuld,
Ei jäänud muud üle, kui tuht põrm ja muld.

Kui oli ju kustunud leekide loit
Ning ämardas ida pool warane loit,
Siis läksiwad rändajad käreaga teele,
Tulu'd kellegil palmipuid tänada meele.
Päew põletas riismed, mis üle jään'd neist,
Tulul kihutas tuha kus seda teist.

Beel praegu on tühi ja paljas see paik,
Kolm palmi on kadun'd ja hallik on wai,
Kõik ümbrus on liiwane, lage ja kole,
Ei kusagil warjawat pööjakest pole,
Sest säält, kus kord hallikal haljendas roht,
On koleda kullide kiskmise loht.

M ä r r.

Järwe kalda pääl
Istus neike,
Ornakene sääl
Dhtas haleste:

„See, kel wandega
Andsin südame,
Langes häbita
Leise kaendlasse!

„Löpeks ometi
Dtsa mul see piin,
Rahu ialgi
Ei woi saada siin!

„Haljas elunurm
Löpeb öitsemast,
Tule peastjaks, surm,
Pölwejt leinawast!

Waewalt waitis ta
Halest kaebdusest,
Kui näff wöimuga
Pauhis laenetest:

„Laenetes sügawail
On nii wilu wait,
Ködigil kaebajail
Parem puhkepail.“

Eiin on mõnigi
Waewa unustan'd,
Kurwad alati
Magust rahu saan'd!“

Nii näff moheste
Pauhis laenetes, —
Wete milusse
Meiu libises.

S i l m a w e s i .

Wagajutt.

Tead, kui palju tähti taewas,
Lugesid sa liiwa maas?
Palju rohkem eluwaewas
Pisaraid film figitas;
Murelikul
Surelikul
Kurwastuses, rõõmu sees
Sagest' seiswad filmad wees.

Pisaraišt saan'd nutuojad,
Djadest saan'd jõeke,
Tõgi wiinud tilgad soojad
Kokku ilma meresse,
Ilmatumal,
Silmatumal
Kogul näha pisarmeri,
Inime', ju hingeweri.

Piisad, mis siin filmast kurjal
Inimestel lang'siwad,
Lõhkwad laewu kangel turjal,
Maitswad meile kibedad.

Kiigutades,
Kiigutades
Meelitab meid niiske wilu
Surma suhu petlik ilu.

Waga, õige filmawesi,
Tarretades wihas wees,
Sünnitanud pärlikefi
Mere sügawuse sees;
Päratumat,
Määratumat
Rikast ehteilu ondwad,
Minult kuningad neid kandwad.

Tsaar Wahtang

Grufinlaste rahvajutt.

Tsaar Wahtang sõidab jahile mägisel teel,
Hirve wiledat kihutab seltsliste eel,
Hoost ta kannule kirule wihub.
Hobu noorskab ja põikleb ja paigale jääb,
Tsaar Wahtang waatab ümber ja karjameest näeb,
Kessi filmi maas õõrudes tihub.

„Miks sa nutad, poeg?“ — „Tsaar, minu ainuke hüüd
Oli hobune, — sellega waras on nüüd
Silmapiigul fiit minema tõtnud;
Naskelt magama jäin. . .“ — Sõnab wahela tsaar:
„Küllap waras wiib õladelt päägi, sul, waar,
Katsu järel ehk ongi ju wõtnud!“

„Oh, kui raiskus mu rahwas!“ — „Tsaar asjata sa
Mõistad süüd, parem hobune kingi. Eks ma
Täitnud auusast' su maksude sunni?
Annan elugi sinu eest tapeluses,
Kas siis liig, kui, mu wägewam wahimees,
Säin su walwel kord tukkuma tunni?“

Wahtang naeratab: „Dubli mees, wastus on hea!
Kingin hobuse! . . . Dule mu lossi ja pea! . . .“
Ja siis edasi sõitis tsaar sammude.
See pääl mõtleb: „Tõtt kõneles karjase keel,
Kas pean asjata mägedes uitma siin weel?
Parem pühendan rahwa hääks rammu. . .“

V. Pühendusel, salmid, tõlked.

Keiserinna Majesteedile
Aleksandra Feodorownale

14. novembriks 1894.

Leinalinik langes üle ilma,
Kaebekaha kattis kodumaad,
Nutupisar paisus rahwal silma,
Kui nad Rahukeisri matšivad:
Nuttis taewasgi ja muutis jume,
Oli ilm ja tulewik meil tume.

Läbi leinaloori paistab ära,
Sfamaa, su filmist röömuviir,
Wihma wahel näitab oma sära
Pilwe praost päikse hiilgaw kiir:
Kurba riiki, kurba Peetrilinna
Leinas röömustad, noor Keiserinna.

„Päikene“ Sul ema nimeks andnud,
Päikejeks Sa olid kodumaal,
Päikfena Sa meile troosti kandnud,
Röömustanud riiki rasfel a'al:
Olupäik'sena kes saadad Tsaari kätte,
Ole Wenemaa ja Gestirahwa päike!

Isa J. W. Jannsenile kätkipühaks

4. mail 1889.

Seitsekümmend aastat mööda läinud
Täna sellest a'ast, kui esimest
Korda Jannsen pätkse walgust näinud.
Kes ei tunneks teda eestlastest!
Kas on kohte, kus ei hüüded mühaks:
Tuhat õnne tale kätkipühaks!

Kurb on see weel meelde tuletada,
Kuis nii wilets oli Gestimaa,
Rahwas rändas rumaluse rada,
Eksis waimu pimedusesja,
Kandes orjaitet. Wõi siis ime,
Et ei tundnud keegi Gesti nime?

Aga waata, Gesti taewas koitis,
Tuli priius, kadus widewik,
Ema kombel Gesti rahwast toitis
Waimu-leiwaga suur kirjanik
Jannsen, kelle õpetlikka sõnu
Täitis rahwusline meel ja mõnu.

Pühitsegu rõõmul kätkipidu
Kõrgest' elatanud kirjamees,
Kandku rohket wilja kallid idu,
Mis ta külwas palehigi sees.
Oh et Sumal jellel päiwi lijaks,
Kes meil kaunis-kirjanduse isaks!

A. Mäikowi „Heinamaal.“

Magust lõhna õhuwoogu
Saadab eilne heinaniit,
Naised kaarutawad loogu
Beeretades laulumiiit.

Sääl ju kuiwa heina kandwad
Mehed kofku rutuga,
Üles koorma otsa andwad,
Koorem kaswab kuhjana.

Wäeti, wilets loomafonti
Tukub ootes koorma ees,
Salad risti, kõrwad lonti
Tuba lastnud une sees.

Aga Muri, õuewahti,
Heina laente pehmuses
Haugub, peab lusti jahti
Üles alla hüpates.

Lahkumatele kooliwendadele.

Wennad, Sumalaga jäeme,
Lahkumise tund on käes!
Kallist kaswukohast läeme,
Wiimist kord siin koos end näeme
Wemmastuses nooruswäes.

Sitsegu õrn armuide,
Mis meil ärkas nooruskuis,
Soojaks jäägu sõbruside,
Kiwikindlaks trunduspide,
Kõikumataks usaldus!

Alwin Römeri „Manitjus“

Ara elusaatust laida,
Ara kaeba, rahul ole,
Kui sul asuks antud urtsik,
Unes nähtud losfi pole!

Mõndagi on elu pannud
Kandma iket härja kõrwal,
Kellel isandate laule
Lauldi uhkelt kätti sõrwal.

Waata metsas noorta kaste!
Paremat taht pole puuda,
Drnad, kenad on ta oksad, —
Kuid neist wiimaks tehaks luuda.

Kui sul asuks antud urtsik,
Unes nähtud losfi pole:
Ara elusaatust laida,
Ara kaeba, rahul ole!

Mia Solmi laul.

Walmis, pojuke, su säng,
Lähed waatwad aknast juba;
Puhun tule, jäta mäng —
Uinu laps, sest pime tuba!

Poisikene tõstab käe
Lähte poole akna taga:
„Ema, ei, ka Zumal, näe,
Taewas pimesas ei maga!“

S a l m i d

Ei ingelgi saaks rahu elu sees,
Kui tüli otsib kuri naabrimees.

Mida kõrgem peab olema su maja,
Seda sügavamale ta alus raja.

Küll murtud sõprust sõlmitaks,
Kuid sõlm jääb ikka nähtavaks.

Armastus! Kolm silbikest su sees —
Eluaeg sind weerib igamees.

Saksa leelest.

Sõprus, armastus ja tru'us
Leidwad kiitust kõike suus,
Otsisin ja kiitsin ka
Neid, ei ial leidnud ma!

Heine järele.

Kel riimid korda läewad salmis,
Weel pole lunletaja walmis,
Siis alles sinu töö on meistritükk,
Kui koor ja tuum on tõeste täielik.

Mine! Nüüd mu nõuu tead,
Tawita su noorusaega,
Opi targem olema,
Dinne wankumata waega
Jal kaaluda ei saa:
Wajuma wõi tõusma pead,
Walitsema, wõitu saama,
Teenima ja kaotama
Hõiskama wõi kandma walu,
Sepp wõi alas olema.

Goethe järele.

Minult see, kes enda wäl
Nägastikku raiun'd rada,
Tõhib aunga kindlal käel
Wõidupärga omandada.

Näe! Tilkka enne ei joo kanake,
Kui ta ei waataks taewa ülesse,
Ja terakest ei tuwi enne taha,
Kui pole weel ta kumardanud maha:
Mis nemad teadmata, tee meelel ja,
Et nemad mitte sind ei häbista!

Nücker'i järel.

Ei muu, kui kõhu eest ja hoolitseda taha?
Näe, kuid nii õnnelikult lamab, mälub härg —
Sa mine heida tema kõrwa maha!

Eundmata kirjanik.

Eht koer küll oma karwa a'ab,
Kas ta ka uue wiisi saab?

Gesti wanaõna.

Kelle sarnane on külm poliitika mees?
Ta seistab nagu lihuniß lehma ees,
Arwab järel, kuidas parem teda tükkideks lüüa
Ja siis kallima raha eest ära müüa.

„Mu enda witsjad peksawad mind!“
Nii õhtab tihti wanema rind. —
Dea, rahwas, kui sa hoopaa saad:
Ka sinugi pojad sind peksawad.

Mida rumalam on mees,
Mida madalam ta sõue,
Seda kõrgem enda ees
On ta wäärtus, auu nõue.

Kel enda pää on koti sees,
Näeb kõigil kot'ta filma ees.

Kui ise halbi tükka teed,
Siis väga õiged on sul need ;
Käib teine järele neis sul,
Sa kifendad : „See mees on hull!“

Kes toob wõõrad wead sul filma,
Wiib su enda wead maailma.

Häädus räägib selgeid, lihtsaid sõnu,
Kurjusel on mõistatuste mõnu.

Minult eestimata see,
Keske midagi ei tee.

Ei ole Stambulowid talitamas,
Siis rahu on igas Bulgarias.

Ei seda nähtud ilmasgi,
Et mägi otfis prohveti,
Kuid rahwas seda ala näeb,
Et prohwet ise mäele läeb.

Kui korra kahju kanda said,
Ei siis sul puudu pilkajaid.

Et's ojun'd ilmas mõni sõge
Su wastu waljust' jookswat jõge,
Sa kui neid wesi alla wiis? —
„Nii tahtsime!“ nad hüüdsid siis.

Kui sa jalgpingiks annad end,
Siis tallata saad, armas wend.

Sa auustad enda jumalust
Ja naerad teise rumalust,
Kuid see sul unub ära peast,
Et õpetust said teise weast.

Dma risti ümber punu õitest pärg,
Dn ta kergem fiis, sul seda näitab järg.

Kellel puudub waim, sel pole waja
Karta ahwardawat hullumaja.

Tahad ajada tõtt taga,
Jäta sõbrad Jumalaga!

Ole järelandlik igas ettevõttes,
Minult mitte tundmuses ja mõttes.

Kes arwab, et õigust ta ütelda teab,
See teadku, kuis seda ta üttelema peab.

Sügawamasse sa kukkuda ei saa,
Kui ei keegi tule süga waidlema.

Nii wälkest õnne pole ilmas,
Et kademeel kaoks teise silmas.

Kus isad teinud ilmas suuri töid,
Sääl pojad puhk'wad wäsimuse öid.

Sel kitsaks läheb endal ase,
Kes teisi elada ei lase.

Mida sa ei tarwita,
Sel on kopik liig hind ka.

Maria Konopnitskaja „Tähed.“

Tuhattuhat tähte
Hilgwad öösel taewas,
Uksigi neist ei troosti
Drja elu waewas.

Kõrgem suurem tähte,
Sätendawam särast —
Läigib suure mõisa
Uhte pan'i pärast.

Täht, mis madalamal,
Kuldue kord, kord roosa,
Särwe kohal läigib,
See on ksendsi oja.

Kolmas taewa rajal
Kefet pilwepragu,
Paistab pilul filmal —
Organiisti jagu.

Tuhat teisi tähta
Waatiwad taewa telgilt,
Kuid ei ori leia
Troosti nende helgilt. —

Ühtekarwa olnud
Tähed miinistfel põlwel,
Kui neid Sumal pannud
Paistma taewa wõlwel.

Panil ega orjal
Ei tein'd Sumal wahet,
Sgäuks sai tähe
Kefet taewa lahet.

Aga kui wend wenda
Maa pääl hakkas tundma,
Kurbdust tähed taewas
Hakkasiwad tundma.

Pan'i tähed paistwad
Beelgi alla kulda,
Drja omad langen'd
Puhas põllu mulda.

T ä h t s a k s t u n n i k s .

Terwitades tähtsal tunnil
Sõbrake, sul saadan ma
Puhta armastuse sunnil
Kaardi õnnesoowiga.

S õ s t r a f i l m a f õ s a r a l e .

Mu õues õitseb öieks
Nii õrnaste ja hellaste,
Et igauks kes mööda läeb,
Tad imetledes waatma jäeb
Ja lausub: „Dtsi läbi ilm
Dit ilust, kui su sõstrafilm,
Ei pole ial leidnud ma:
Su õnn on ilmalõpmata.

Albumisse.

Homme lähen ma siit teele,
Silmamees nüüd lahume,
Luleta mind ikka meele,
Sumalaga, armuke!

Kui see talw meilt läinud ära,
Jõudnud kätte kewade,
Päigib jälle lillifära,
Siis ma tulen tagasi.

Doon sul Nelipühiks mõnda
Wõõrast lille kaugelta,
Ära nutta, oota nõnda
Kana, tõeste tulen ma!

Spetaja Ludwig Fankhaenelile matuseks.

Hinga rahul kõigest waewast
Siin hauas vaikfeste
Kuni pasuna hää taewast
Sind kutsub elusse.

Siis Sa kannad wõidupalmi
Kõing amkroon Sul peas,
Siis Sa laulad kiidusalmi
Sääl ingliskoori seas.

Meid, oh Issand, elust saada
Sa läbi truuiste,
Et end wõime walmistada
Su taewapulmale

L e n a u „U d u.“

Sa, tume udu, laotad
End üle metsa, maa,
Ja filma eest kõik laotad,
Mis võiks mind trööstida.

Oh võta oma hõlma sa,
Maailm, suur, laialik!
Ja kõik, mis võib mind kurwasta,
Ka minu minewik!

Hoffmann von Fallerslebeni

„M e e l e s p e a“

All aedas vaikses wilus
Mul õitseb lilleke,
Lal õis on armas, ilus
Ja helesinine.

Suur on ta jutu mõnu,
Oh! muud ei rääki tea,
Kui ainult üksisõnu
Ja hüüab: „Meelespea!“

Kui kõnnin läbi ilma
Ja juhtun nägema
Raht selget sinisilma,
Siis lill mul meeles ka.

Ei mul siis pikaks jutuks
Suu sõnu sõudma sea,
Waid süda sulab nutuks
Ja õhtab: „Meelespea!“

Rückeriti „Roosi algus.“

Tall kibuwitsa puul kord oksa näris niidul,
Ei häda teinud ta sel süüta ajawiidul.
See eest on kibuwits ka tallelt näpistan'd
Uht willatufakest, ei paljaks tall sest saan'd.
Kui hoidis tukakest puu kinni kõwaste
Siis tahtis künnilind tad wiia pesasse
Ja palus: „Luba ja neid willu wiia siit,
Ma tahan laulda sul siis tänuks oma wiit.“
Oks andis. Ja kui lind nüüd laulis pesas uhkes,
Siis kibuwitsa puust roos rõõmul pungast puhkes.

Armsa asupaik.

Saksa keelest.

Teate, kus wiibin ma
Ohtu eha wilul? —
Drus ojakaldala
Sitswa õite ilul.
Armsa asupaigale
Mina öösel tuigun,
Mitu tundi järgeste
Istun sääl ja suigun.

Lilled unes püüawad
Teha muga juttu,
Kannikesed hüüawad:
„Kuule meie nuttu!
Muisu meie diesuul
Kibuwits on annud,
Aga oh, ta oksahuul
Meid on närtsitanud!“

Kannikestel läheneb
Amblif, noor ja waga,
Ütleb: „Walu wäheneb
Dle rahul aga!
Parem on, et armupiin
Nutustab teil filma,
Kui et walust waba jüin,
Säete armust ilma!

P ä i k e j a k u u

Wene keelest.

Pikal päewal wästs päike,
Ja tal Isjand kõneles:
„Minu — ja kõik sinu järel
Magust und näeb magades.“

Ja siis palub päike wenda:
„Kuldne kuu, mu sõbrake,
Süüta latern, kái ilm öösel
Läbi pereft peresse.

Kes sääl palwet teeb, kes nutab,
Kes ei lafe magada,
Kuula järel kõik ja homme
Dule mulle teatama.“

Päike puhkab, kuuke walwab,
Hoiab ilma rahu sees,
Homme wara, wara päik'sel
Koputab wend ukse ees.

Koputab, üks läheb lahti:
„Päike tõuse ülesse!
Hakid lendwad, kufed laulwad,
Kellad hüüdwad palwele.“

Pätke tõuseb, päike küsib:
„Wend, mis uudist tood sa mul?
Kuidas käis sul öösel käsi?
Miks sa kahwan'd, mis on sul?“

Kuu siis algab oma juttu,
Käägib, mis ta öösel näeb.
On öö rahuline olnud,
Päik' siis selgest' üles läeb.

Kui ei ole, tõuseb udu —
Sajab vihma, puhub tuul,
Lapsed ei wõi öue minna
Mäng'ma, laulma rõõmusuul.

VI. Mõistatuste mõttemõlked.

1.

Amblik, kütt ning kalamees
Saaki leidwad minu sees. —
Wälimised waheta,
Kuulmeriist siis olen ma ;
Kui mu keskmiist peenendad,
Siis must sõidulooma saad.

2.

Mind saan ei falli, wankrit pean kandma
Ja mõnel tunnikellal jõudu, abi andma,
Kuid müürišepal olen tarwis üle kõige.
Nüüd mõista, sõber! — Katas? — Pole õige!

3.

Mu isa on liig wali mees,
Kõik asjad neelab wiha sees,
Mis pisut nõrgemad kui tema,
Meist jätab järele mu ema.
Su aasta tuhanded ja sajad
Mu läbi walgust saawad majad.
Ja tuleb sulle haigust, ohtu,
Siis toon ma kosutust ja rohtu ;
Kuid olge ettevaatlikud,
Must mõnigi sai haawatud.
Mu abil kaob filmal pime
Ja selgub mõni loodusime:
Deen sääsekeseft elewandi
Ja suureft jalkast kerjasaundi.

4.

Rahest tombist walnis saab,
Kalmukungast kaunistab.

5.

Kui arwe kofku rehkendad,
Siis minu fina kätte saad;
Mu tähte torgast' waheta,
Siis puhun üle Sahara.

6.

Üks wätke, siisgi kuulus linnake
Dn nime andnud surmawõitjale,
Kui paned ešimeseks uue tähe,
Siis üksigi sinna himuga ei lähe.

7.

Kord keeb mult hinge õrnem iha,
Kord külwan waenu, põlgdust, wiha,
Pea olen külm, tuim, kiwine,
Pea loidan leegil lõffele;
Siin wätke, sääl kui maailm juur,
Siin häduse, sääl kurja juur,
Kas märatfen wõi olen wäik,
Ma ikka elu asupaik.
Kui tähe ü teed õ-ks mul ja,
Siis waenus riisun, laastan ma;
Oht mõnikord ka häd teen, aga
Surm käib mul ikka ees ja taga.

8.

Söüb iseenda foolika
Ja werd joob kõrwa armuta.

9.

Has tunned ja neid tilgakefi,
Mis pärliteft on selgemad?
Nad heledamalt säravad
Kui temant, kristal, hallikwefi.
Wõi on sul tuttam nende kodu?
Tead ütelda, kust hallikalt
Neid hõbelaeneid sügawalt
Loob imewägi ühtesoodu?
Seft a'ast, kui õelus inimefi
Wits paradiffi eemale
Ja riffus rõõmu, õndsuse,
Nad walawad neid piisakefi.
Ja kui ei taewas tilka annaks,
Kui kaste kaoks juutumaks,
Ei ole, kes neid kuiwataks
Ja südant rõõmu randa kannaks.
Kui aga uuest' õnne-loidud
Lõõn'd teises ilmas särama,
Siis wõiwad ära kuiwata
Neid igawesed rõõmu-loidud.

Tükki neli tähtedest
Sünnitawad sõnakeft,
Mida „merekääruga“
Kahjuta wõid waheta.
Da sul selge Sakfa keel;
Mõistatus fiis kergem weel;
Siisgi annan sulle toe:
Sõna wastuokfa loe!
Kui fiis õigest eestistad,
„Mäe“ wastandi taft saad.

11.

Mu esimene rahu annab
Sul päise waewa järele,
Ja teine seni muret kannab,
Et paha ei teeks waenlaue.
Kaks kokku hiiudwad sarwe k ajal
Sind unest esimese ajal.

12.

Wägew wastandite kari
Wõitlemas on ilma sees:
Walgusel käib kannul wari,
Rõõmul rändab kurbdus ees.
Aga minul on neid enam
Kui kõi jöudwad aimata,
Eht küll kohakene kenam,
Tuttawam teil olen ma.
Sääl ma kallist kiwist, kullast
Säran ilul hiilgawal,
Siin ma tehtud puudest, mullast
Werewaewal wiletsal.
Sääl ma olen aastasajaks
Ehtida, siin tunni tööks;
Sääl kui igaweseks ajaks,
Siin ma paljalt ainsaks ööks.
Sellel õnne eluase,
Teisel wiletsuse fool,
Sul ei soowi seista lase,
Mul siin maitseb leib ja fool.
Üks mind jätab röömutujul,
Loodab õnne tabada,
Teine kaebab leinakujul,
Et must pidan'd lahtuma.
Kõik mind jätwad maha siia,
Kui teid kantaks' hauale;
Pole tarwis üles wiia,
Sääl teil parem paigake.

13.

Kui sind koormavad muretunnil
Wiletus, waesus waluga —
Tea, üks sõna mõib imel sunnil
Kurbduse unest sind ärata.
Erööstiw sõna, mis mölgub mu möttel,
Hinge omadust tähendab,
Töutab wilja su ettewöttel,
Kahju kartuse wähendab.
Duleb üks äpardus, riisub kõik ära,
Mis maailmas sind rõõmustab —
Sääb sul siis ainuke, imelik wara:
Snnetustules weel suuremaks saab.
Arkab su südames elu algel,
Pökendab, leegitseb alati,
Pehwigu kurbdus ehk rõõm su palgel —
Ei ta sust lahku surmasgi!
Aga ta kerged ja laiad tiivad
Sagest' sind eksteele wiivad!

14.

Kelisteistkümmend selli läbi kodumaad
Meie kirjanduspöüllul siin rändawad;
Nad on priskeid ja terwed küll waadata päält,
Kuid ühelgi pole neist kõnelda häält.
Sellepärast nad, tummad, end kokku löiwad,
Endal üheksa tõlkujat kaasa töiwad;
Need on kõigiti targad ja õpetud pead,
Aga siisgi on kõigil weel wäikesed wead:
Üks neist ialgi suud endal kinni ei tee,
Teine karjub kui wäikene lapsukene,
Kolmas piitsub peenikselt hiirel' se moodu,
Neljas peatab hobuseid woorimehe soodu,
Wieses uitab kui poisid, kel rõõmsad on meeled,
Neljal wiimasel piisut on tõlbemad keeled.
Kokku teewad nad otsata kisa ja kära,
Praagegu waatad neil' filmi; kas tunned nad ära?

15.

Ma pole nähtaw silmale,
Kuid siisgi wäga hõlpsaste
Mind wõimalik on, lüüa,
Da wälimised häälikud
Mul wastastilku wahetud,
Siis olen poodis müüa.

16.

Rats esimest hellalte kate püäl kandfid
Sind, nõdrakest, abt ja armu sull andfid,
Hääl meelel kõit soojemad soowid täitfid
Ja esimest walgust sull eluteel näitfid.
Mu wiimne on mõtete awaldus,
Mis nähtaw on kirjas ja kuuldaw suus.
Neist kolmest küll armsam sõna saab,
Da helin sul südame sulatab.
Ei ole sul kaugelt tad otsida waja,
Gelseiswatest ridadest kostab ta laja.

Sfamaalt aetud laulik	25
Rits kärner	25
Hernes ja haga	26
Minu tee	26
Wäljanäitus	27
Temant ja sopatüff	28
Saunakene	29
Sfamaa kiitus	30
Ununud wiis	31
Lõwi ja hunt	31
Rõõmus filmapill	32
Ringitus	32

III. Armastuse naerud ja nutud.

Mu ainuke	33
Sgawene kewade	34
Mu troost	35
Kes teab, kes teab	35
Mil a'al?	36
Mõnu	37
Kaugela	37
Dulewasele tähtsaks päewaks	38
Sa kannata!	38
Närtsinud died	39
Leine põhjus	39
Rahklus	40
Õnnelik tund	40
Tasfundus	41
Olgu!	41
Sügis	42
Dotusel	43
Armuanne	44
Jäädaw õnn	44
Koidukannikene	45
Su kuju	46
Jõe kaldal	46
Millal tuled?	47
Drnem tundmus	48
Ma nägin uud	48

	Lkrl.
Ununud muinasjutt	49
Vanad wead	50
Raskemat wist pole	50
Süüelapsele	51
Lilledel palwe	51
Miks?	52
Oh ole wait!	52
Sulgustuseks	53
Sgatsus	53
Argdus	54
Sa kurwastad	54
Enda süü	55
Mu kallim koht	55
Ei walu karda	56
Siit saadik!	56
Armumanne	57
Sgawene laul	57
Sügisel	60

IV. Sündinud lood ja muinasjutud.

Warane kalamees	61
Muusika wõim	62
Kais ja koer	64
Kristus ja Kalewipoeg	65
Kuust ja roos	66
Suur Tõll	67
Luupainaja	69
Hobune, jääri ja härg	72
Mustjärw	73
Kolm palmi	75
Näff	77
Silmawesi	78
Tsaar Bahtang	79

V. Pühendusel, salmid, tõlked

Keiserinna Majesteedile Aleksandra Teodorownale	80
Isa J. B. Jannsenile	81
A. Matkowi „Heinamaal“	82
Lahkwatele kooliwendadele	82

	Lht.
Alwin Kömeri „Manitsus“	83
Mia Holmi laul	83
Salmid	84—87
Maria Konopnitskaja „Tähed“	88
Tähtsaks tunniks	89
Sõstrafilma sõjavale	89
Albumisse	90
Spetaja E. Fankhaeneli matuseks	90
Penau „Udu“	91
Hoffmann von Fallerslebeni „Meelespea“	91
Kücferti „Roosi algus“	92
Armsam asupait	92
Päike ja kuu	93

VI. Mõistatuste mõttemõlked.

1. Võrk, kõrw, kõr'w	95
2. Liiv	95
3. Klaas	95
4. Riit	96
5. Summa, samum	96
6. Naatsaret, laatsaret	96
7. Süda, söda	96
8. Lamp	96
9. Silmawesi	97
10. Laht, „Lhal“	97
11. Dö, waht, ööwaht	98
12. Šamaja	98
13. Lootus	99
14. Gesti tähestik	99
15. Pauk, kaup	100
16. Oma, keel, emakeel	100

Printed and Published by
J. H. B. & Co. No. 10, South Street, New York.

Ar 896
Kampmaa

Sind 25 fop.